

hoogheemraadschap
Hollands
Noorderkwartier

Meerjarenplan 2018-2021

Registratienummer
17.12122

Datum
16 mei 2017

Status
Definitief

Afdeling
Bestuur | Directie | Strategie

Inhoudsopgave

I. Leeswijzer	3
II. Meerjarenperspectief	4
III. Addendum	16
1 Waterveiligheid	17
2 Wateroverlast beperken	22
3 Watertekort voorkomen	26
4 Gezond water	28
5 Schoon water	30
6 Veilige (vaar)wegen	33
7 Crisisbeheersing	35
8 Bestuur en organisatie	37

I. Leeswijzer

Dit Meerjarenplan 2018–2021 (MJP) beschrijft in hoofdlijnen de koers van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) en de bijbehorende prioriteiten, keuzes en budgetten voor de komende vier jaren.

We gaan hierbij uit van de koers van het algemeen bestuur, het vastgestelde beleid zoals het Collegeprogramma 2015-2019, de Deltavisie, de visie Maatschappelijk Verantwoorde Overheid (MVO), de Toekomstvisie (afval)waterketen en het Waterprogramma 2016-2021. Dit meerjarenplan is kaderstellend voor het opstellen van de begroting 2018.

Hoofdstuk II geeft een meerjarenperspectief op nieuwe ontwikkelingen in onze omgeving, onze opgaven en onze koers. Dit is het vertrekpunt voor een meerjarige doorkijk en de meerjarenraming. Het hoofdstuk sluit af met het financieel kader bij dit MJP 2018-2021. Dit hoofdstuk is de kern van het Meerjarenplan.

Hoofdstuk III is een addendum bij het meerjarenperspectief en geeft een meerjarige doorkijk voor de acht maatschappelijke effecten die we nastreven: waterveiligheid, wateroverlast beperken, watertekort voorkomen, gezond water, schoon water, veilige (vaar)wegen, crisisbeheersing en bestuur en organisatie.

Vanuit de effectsturing is bij het opstellen van dit MJP weer ingezet op aanscherping van de resultaten per effect (welke toestand willen we bereiken in het gebied) en de prestaties (wat moet er in de planperiode dan gerealiseerd worden). In de teksten is de verbinding met het Waterprogramma gelegd; dit is immers de koers die we met de omgeving hebben afgesproken. Ook de bouwstenen (samenwerkingsprocessen met partners) bij het Waterprogramma komen terug in de teksten. De voortgang en koers van die bouwstenen is dynamisch en komt tot stand in samenwerking met anderen. Daarom beperken we ons in het MJP tot de beschrijving van de ambities van de bouwstenen, bekend bij het schrijven van dit MJP (voorjaar 2017). Bouwstenen die inmiddels zijn afgerond of gestopt, zijn geen onderdeel van het MJP.

Per effect wordt eerst een korte introductie gegeven, vervolgens een tabel met bijbehorende resultaten en prestaties en tot slot per resultaat een toelichting van de prestaties.

In dit MJP is een aantal prestaties gewijzigd, toegevoegd en samengevoegd. Om de cijfers vergelijkbaar te houden, zijn in de tabellen de realisatie 2016 en de begroting 2017 aangepast naar de nieuwe prestaties. In de tabellen kunnen afrondingsverschillen voorkomen. Deze zijn maximaal € 0,1 miljoen. Door deze afrondingsverschillen kunnen optellingen in de tabel niet aansluiten met het totaal van de tabel.

II. Meerjarenperspectief

1. Onze omgeving

Samenwerking met omgeving

De wereld verandert snel. Dat heeft gevolgen voor de manier waarop we ons werk doen. Door het veranderende klimaat en de veranderende maatschappij wordt het waterbeheer complexer. De manier waarop mensen communiceren en onze rol in de maatschappij vragen van ons grotere betrokkenheid en een intensievere dialoog met onze partners en belanghebbenden. Bij het opstellen van de Deltavisie zijn we heel bewust de dialoog aangegaan met onze omgeving, gevolgd door het samen met onze strategische partners vormgeven van het Waterprogramma. Samenwerking is essentieel voor de uitvoering van onze taken. We zoeken bewust het samenspel tussen onze partners en burgers in het gebied. Ook staan we open voor initiatieven uit onze omgeving om meerwaarde in ons gebied mogelijk te maken, vanzelfsprekend passend binnen maatschappelijk verantwoorde kaders. Het is iedere keer een zoektocht hoe we als waterschap participatie vormgeven, omdat het maatwerk vraagt.

We hebben ervaring opgedaan met gebiedsprocessen op Texel, in West-Friesland en met de Markermeerdijken. Die ervaringen gaan we de komende jaren verzilveren in andere gebieden. Dienstverlening aan de burger en omgevingsgerichtheid zijn speerpunten voor de komende jaren. Tegelijkertijd sturen we in onze taakuitvoering op een scherpere risicobenadering. Dat vraagt om heldere en duidelijke communicatie over wat we doen en ruimte om samen met onze omgeving keuzes te maken.

Klimaatverandering

Klimaatverandering heeft effect op al onze taken: van veiligheid tegen overstromingen tot waterafvoer, -aanvoer en -kwaliteit. De KNMI'14-klimaatscenario's laten voor Nederland een beeld zien van hogere temperaturen (vooral in de winter), een stijgende zeespiegel, nattere winters, hevigere (cluster)buien en drogere zomers.

HHNK werkt aan het minimaliseren van de *gevolgen* van klimaatverandering met het versterken van dijken, het vergroten van water aan- en afvoer en waterkwaliteitsmaatregelen. Met dit programma gaat HHNK bijdragen aan het wegnemen van de *oorzaken* van klimaatverandering (uitstoot van broeikasgassen verminderen). Maatschappelijk gezien draagt HHNK daardoor bij aan het geven van het goede voorbeeld (als overheid). Bovendien draagt het bij aan het behoud van een goede reputatie van HHNK. Duurzaamheid zal steeds meer een maatschappelijke eis zijn van onze belastingbetalers.

Daarom heeft HHNK in mei 2017 het Klimaat- en energieprogramma (KEP) vastgesteld waarin onze doelen en de te nemen maatregelen zijn opgenomen. In de planperiode van dit MJP wordt gewerkt aan de uitvoering en realisatie van de doelen.

Omgevingswet

In 2019 treedt de Omgevingswet in werking. In deze wet bundelt het Rijk wetgeving op het gebied van ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. De Omgevingswet vervangt 26 wetten, waaronder de Waterwet. Met deze nieuwe wet wil het kabinet de verschillende plannen voor ruimtelijke ordening, milieu en natuur beter op elkaar afstemmen. Gemeenten, provincies en waterschappen krijgen meer ruimte om hun omgevingsbeleid af te stemmen op hun eigen behoeften en doelstellingen. Het adagium van de wet is 'ja, mits' in plaats van 'nee, tenzij'.

Het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO, voorheen de Laan van de Leefomgeving) is de infrastructuur waarin alle (gevalideerde) leefomgevingsinformatie op eenduidige wijze wordt ontsloten. Het DSO regelt de gegevensvoorziening voor de Omgevingswet. Het is een digitaal loket waar burgers en bedrijven terecht kunnen met hun vragen en plannen. Tussen nu en 2024 ontwikkelt DSO stapsgewijs. We werken actief mee aan de ontwikkeling van het DSO. Dit vraagt gedurende de planperiode om een goede afweging qua inzet van financiële middelen en capaciteit.

2. Opgaven en ontwikkelingen per effect

Hierna staan per effect de meest relevante opgaven en ontwikkelingen beschreven.

Waterveiligheid

We werken effectief in de eerste laag van meerlaagse veiligheid: onze waterkeringen zijn op orde en voldoen aan de norm. De veiligheid van die eerste laag kunnen we, met behulp van onze partners, creatief en direct beïnvloeden door beheer, inspectie, beoordeling en verbetering. We hebben het stuur niet zelf in handen als het gaat om de ruimtelijke ontwikkelingen en gewenste functie binnen het gebied. In deze tweede laag zijn gemeenten en provincie aan zet. Dit is ook het geval als het onverhoopt echt mis gaat en we zijn aangewezen op rampenbestrijding (zie crisisbeheersing).

Daarom werken we, als een collectief, met provincie en gemeenten samen.

Vanaf 2017 voldoen we aan de Zorgplicht en is deze geborgd in de lijnorganisatie.

Voor de periode 2018-2023 wordt een nieuwe Beleidsnota Waterkeringen vastgesteld. Het maaibeleid voor de waterkeringen wordt geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

Intussen gaan we door met het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP). De komende jaren besteden we meer dan € 100 miljoen per jaar aan onder meer de versterking van de Waddenzee-dijk, de Prins Hendrikzanddijk, de Hoogwaterkering Den Oever en de Markermeerdijken. Ook continueren we ons programma om de boezemkades te versterken en zal in de planperiode een nieuw programma (VBK-3) worden ontwikkeld.

Wateroverlast beperken

De intensiteit van buien is veel sneller toegenomen dan verwacht. Door de aan- en afvoer en tijdelijke opslag van water reguleren we het waterpeil. Op deze wijze beperken we de gevolgen van wateroverlast zoveel mogelijk. Verder hebben we stuwen verbeterd, waterbergingen aangelegd en de gemaalcapaciteit vergroot conform de trits 'vasthouden, bergen en afvoeren'. De komende jaren investeren we in de vergroting van de flexibele aansturing van het polder-boezemsysteem (flexibilisering van het peilbeheer, zoals beschreven in de Deltavisie) en blijven we samen met onze partners anticiperen op de klimaatverandering en maatschappelijke ontwikkelingen.

Watertekort voorkomen

Zoet water wordt kostbaar en minder vanzelfsprekend. We zorgen voor een duurzame en eerlijke verdeling op een basaal niveau met de huidige infrastructuur. Daarmee voorkomen we de gevolgen van watertekort zoveel mogelijk. Centraal in deze aanpak staat het werken met de 'Trias Aquatica' (zie paragraaf 3.2).

Het voorkomen van watertekort wordt steeds belangrijker. Het is onze rol het maatschappelijke debat hierover te initiëren en te faciliteren met informatie en (co-financierende) partners bij elkaar te brengen. Voor de uitvoering van maatregelen zijn we vooral aangewezen op de agrarische sector, die hierbij een direct belang heeft. We intensiveren de samenwerking met deze sector en investeren extra om kansrijke initiatieven te stimuleren.

Gezond water

We zorgen voor gezond oppervlaktewater. De Kaderrichtlijn Water (KRW) helpt ons daarbij. We nemen maatregelen om een goede chemische en biologische waterkwaliteit te realiseren. Het ambitieniveau wordt bepaald door maatschappelijke wensen en door doelstellingen die zijn uitgewerkt voor de KRW.

De KRW-doelen kunnen we niet halen zonder intensief samen te werken met andere partijen in ons gebied. HHNK kan simpelweg niet alleen met maatregelen in de eigen waterschapstaken voldoende effect halen in het watersysteem. We intensiveren daarom met name de samenwerking met de agrarische sector.

Schoon water

In de afvalwaterketen maken we het afvalwater schoon tegen maatschappelijk acceptabele kosten. We streven naar een optimaal beheerde integrale afvalwaterketen samen met het drinkwaterbedrijf PWN en met de rioolbeherende gemeenten 'als ware het één keten'. Bovendien streven we een transitie na 'van afvalstof-denken naar grondstof-denken': een duurzame benadering van de afvalwaterketen. We doen samen met de HVC en andere waterschappen onderzoek ten behoeve van de strategie voor de slibverwerking vanaf 2020.

Onze inspanningen in de waterketen worden in belangrijke mate bepaald door politieke besluiten, zoals het Bestuursakkoord Water, de Meerjaren-energieafspraken (MJA-3) en wet- en regelgeving. Daarnaast staan microverontreinigingen zoals medicijnresten en microplastics sinds enkele jaren hoger op de politieke agenda. Dit kan invloed hebben op het beleid en op termijn mogelijk extra inspanningen (bijvoorbeeld een extra zuiveringsstap) vragen in de afvalwaterketen. De komende periode wordt onderzocht welke zuiveringstechnieken van PWN bruikbaar zijn voor zuivering van het afvalwater en wordt de toepasbaarheid van meerdere innovaties onderzocht.

Veilige (vaar-)wegen

In onze visie op het wegenbeheer is vastgelegd dat dit geen kerntaak van het hoogheemraadschap is. We ontwikkelen in overleg met de gemeenten een strategie om de bij ons in beheer zijnde wegen (1.400 kilometer) aan hen over te dragen. De eerste overdracht staat begin 2018 gepland aan de gemeente Alkmaar. Zolang we nog wegen beheren, doen we dit conform het vigerende beleid. We voeren het vaarwegbeheer uit conform de overeenkomst met de provincie. Waar mogelijk combineren we dit met onze eigen activiteiten in het watersysteem. Daarnaast hebben we een open houding ten aanzien van initiatieven rond (water)recreatie in onze omgeving, waarbij we elke keer onderzoeken of we bij kunnen dragen aan meerwaarde in ons gebied.

Crisisbeheersing

Ons werk is erop gericht om een crisis te voorkomen. Toch zijn we voorbereid voor als het een keer mis gaat. De buitenwereld vraagt van ons dat wij 24/7 beschikbaar zijn en acteren op incidenten en calamiteiten binnen al onze taken. De crisisbeheersingsorganisatie werkt voor alle effecten, van waterveiligheid tot veilige (vaar)wegen.

De inzet van de crisisbeheersingsorganisatie verschilt per gebeurtenis. Een wateroverlastcrisis vraagt om anders handelen dan een waterveiligheidscrisis. Het uitgangspunt is altijd hetzelfde: een deskundige, snelle en zichtbare crisisbeheersingsorganisatie, herkend en gewaardeerd door onze omgeving en partners.

Bestuur en organisatie

De ontwikkeling van een taakgerichte naar een effectgerichte organisatie gaat de komende jaren verder. We streven naar een kostenbewust waterschap met een gezonde financiële positie, nu en in de toekomst. De primaire taakinfilling komt vaker in netwerken en door samenwerking tot stand. Daarom ontwikkelen we ons naar een inventieve organisatie, die in dialoog met de omgeving tot oplossingen komt. We voeren het Klimaat- en energieprogramma uit en maken daarmee een grote stap in de verduurzaming van HHNK.

Flexibelere vormen van participatie, dienstverlening en omgevingsgerichtheid vragen een andere kijk op ICT en meer inspanningen.

De OESO¹ rapporteerde in maart 2014 aanbevelingen voor het waterbeheer in Nederland. Sindsdien vergroten we onze inspanningen op educatie- en communicatiegebied. De communicatie is gericht op het vergroten van het waterbewustzijn. In 2017 is een visie op cultuurhistorie gereed en starten we met de vertaling. Op grond van de uitkomsten maken we keuzes in de wijze waarop we het cultuurhistorisch erfgoed beheren, behouden en inzetten om het water-bewustzijn van onze inwoners te vergroten.

De financiële ontwikkeling laat een stabiel en evenwichtig beeld zien. Door uitvoering te geven aan het financieel beleid in de afgelopen jaren bevindt de schuldpollitie zich ruim binnen de kaders van het bestuur. De ontwikkeling van de bestemmingsreserves heeft nadrukkelijk aandacht. Door de stijging van de gemiddelde belastingopbrengst in de planperiode (0% in 2018, 1% in 2019 en 2020 en 1,5% in 2021) nemen de bestemmingsreserves toe. De ontwikkeling van onze financieringslast in de komende planperiode is stabiel en voorspelbaarder geworden door de herstructurering van de leningenportefeuille in 2016.

3. Onze koers

Om ons werk zo efficiënt, effectief en duurzaam mogelijk uit te voeren, houden we bij onze keuzes rekening met de volgende invalshoeken.

- *Effectgericht werken*; we zetten het effect - dat wat we willen bereiken - voorop. Per effect kijken we hoe we dit het beste kunnen bereiken en wie of wat we daarvoor nodig hebben. We hanteren pro-actief risicomanagement bij de uitvoering van onze taken.
- *Innovatie*; als permanent lerende organisatie onderzoeken we hoe en waar we ons werk beter, doelmatiger en duurzamer kunnen uitvoeren. Innovatie speelt hierbij een grote rol. Dit kunnen technische innovaties zijn, maar ook sociale innovaties, gericht op verbeteringen in onze lopende processen en de manier waarop we met elkaar samenwerken.
- *Omgevingsgericht werken*; we zijn transparant over wat we doen en welke keuzes we daarin maken. We luisteren goed naar de signalen van buiten en geven die een plek in de uitvoering van onze taken. We gaan met onze omgeving (burgers, partners en belanghebbenden) in gesprek over onze dilemma's, waarbij we gezamenlijk kennis ontwikkelen. We zijn een samenwerkende overheid. Met de Deltavisie hebben we samen met onze stakeholders een regionale visie ontwikkeld op het waterbeheer van de toekomst en hebben we in overleg met een aantal betrokken gemeenten een regionale reactie op de Deltabeslissingen geformuleerd. Dit blijven we ook in de toekomst doen. Tegelijkertijd zetten we onze kennis en kunde in op strategische dossiers; niet alleen voor HHNK, maar voor de gehele watersector.

¹ Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling

- *Duurzaamheid*; het hoogheemraadschap heeft een voorbeeldfunctie als het gaat om te anticiperen op de gevolgen van de klimaatverandering. Duurzaamheid, energiebesparing, groene energie en een verantwoord gebruik van grondstoffen behoren dan ook als vanzelfsprekend tot de uitgangspunten van een integraal en organisatiebreed beleid.
- *Integraliteit*; onze waterschapstaken zijn divers. Het uitgangspunt is dat we deze integraal benaderen. Waar dit leidt tot lagere maatschappelijke kosten of een betere afstemming van belangen zoeken we de integrale benadering van al onze waterschapstaken bewust op.

4. Financieel beleid

In maart 2017 heeft het college van hoofdingelanden zich uitgesproken over de richting die het meegeeft voor dit meerjarenplan. Dit leidde tot de volgende uitgangspunten:

- Het hoogheemraadschap stuurt op een gezonde financiële toekomst. Om het oplopen van de schuld in de toekomst te beperken is eerder besloten om meer kosten in de exploitatie te nemen in plaats van te activeren. Daarnaast is de afgelopen jaren ingezet op het centraal stellen van het effect en het strak sturen op de beheersing van de kosten. Dit heeft er inmiddels toe geleid dat onze financiële positie nu en in de toekomst gezond is.
- Voor de waterschapsbelastingopbrengst in 2018-2021 is, gelet op de kostenontwikkeling per waterschapstaak en de stand van de bestemmingsreserves, gekozen voor de in onderstaande tabel weergegeven stijgingen per jaar per taak. De stijgingspercentages van de drie taken zijn verschillend. Door deze (gewogen) percentages te hanteren wordt een sluitende meerjarenraming voor alle taken over de planperiode gerealiseerd.

Belastingopbrengststijging

	2018	2019	2020	2021
Watersysteemheffing	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%
Zuiveringsheffing	-3,9%	-1,2%	-1,3%	0,0%
Wegenheffing	4,0%	4,0%	4,0%	4,0%
Gemiddeld	0,0%	1,0%	1,0%	1,5%

Financiële uitgangspunten

- De inflatiecorrectie in de planperiode over de uitgaven en inkomsten is 0%. Eventuele inflatie wordt gecompenseerd binnen de effecten, wat leidt tot een efficiencyspanning binnen de afdelingen. Voor de schuldberekening wordt na de planperiode uitgegaan van een inflatiepercentage van 2% over materialen, energie en diensten van derden.
- De gehanteerde rekenrente is 1,9% in 2018; 1,8% in 2019 en 1,7% in 2020 en 2021.
- Om nu en in de toekomst een gezonde financiële huishouding in stand te houden, hebben we een maximum aan onze schuldenomvang gesteld in 2030 van tweemaal de belastingopbrengst. Met de belastingopbrengsten willen we de exploitatiekosten financieren om de schuld te beperken
- Momenteel is de weerstandscapaciteit bij HHNK 'Ruim Voldoende' (1,4) waardoor er geen dotering nodig is aan de algemene reserve.
- Er is geen rekening gehouden met een loonstijging als gevolg van een cao-wijziging.
- De post onvoorzien is ongewijzigd, namelijk € 1 miljoen.

- Het KEP is in het MJP verwerkt als een investering met bijbehorende kapitaallasten. We onderzoeken in het kader van de begroting 2018 in hoeverre we de bestemmingsreserves kunnen inzetten voor de uitwerking van de financiering van dit programma.

Hieronder staat het financieel kader per effect voor zowel de exploitatie als de investeringen per jaar.

Exploitatie per effect

De netto-exploitatielasten in 2018 zijn geraamd op € 215,5 miljoen en in 2021 op € 218,6 miljoen.

		Jaarrekening	Begroting				
Exploitatie (bedragen x € 1 miljoen)		2016	2017	2018	2019	2020	2021
Waterveiligheid	Kosten	55,5	58,6	52,5	50,8	50,1	47,7
	Opbrengsten	-15,2	-12,1	-10,6	-10,6	-8,2	-6,5
	Totaal	40,3	46,5	41,9	40,3	41,9	41,3
Wateroverlast beperken	Kosten	59,6	57,1	57,7	57,6	57,1	57,2
	Opbrengsten	-2,3	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4
	Totaal	57,3	55,7	56,3	56,2	55,7	55,8
Watertekort voorkomen	Kosten	0,8	0,8	1,0	1,0	1,0	1,0
	Opbrengsten	-0,1	-	-	-	-	-
	Totaal	0,7	0,8	1,0	1,0	1,0	1,0
Gezond water	Kosten	6,5	6,3	6,3	6,2	6,1	6,1
	Opbrengsten	-0,1	-	-	-	-	-
	Totaal	6,4	6,3	6,3	6,2	6,1	6,1
Schoon water	Kosten	69,1	70,1	69,5	68,5	69,1	69,7
	Opbrengsten	-3,4	-2,7	-2,0	-1,6	-1,8	-2,0
	Totaal	65,7	67,4	67,5	66,9	67,3	67,7
Veilige (vaar)wegen	Kosten	30,9	24,9	25,0	24,8	24,6	24,2
	Opbrengsten	-8,2	-7,6	-7,5	-7,5	-7,5	-7,5
	Totaal	22,7	17,3	17,5	17,3	17,1	16,7
Crisisbeheersing	Kosten	1,5	1,1	1,2	1,2	1,2	1,2
	Opbrengsten	-0,1	-	-	-	-	-
	Totaal	1,4	1,1	1,2	1,2	1,2	1,2
Bestuur en organisatie	Kosten	31,2	35,1	26,4	28,5	29,3	31,4
	Opbrengsten	-8,6	-5,5	-2,6	-2,6	-2,6	-2,6
	Totaal	22,7	29,6	23,9	25,9	26,7	28,9
Totaal kosten		255,1	254,0	239,6	238,6	238,5	238,5
Totaal opbrengsten		-37,9	-29,3	-24,1	-23,7	-21,5	-20,0
Totaal netto		217,2	224,7	215,5	214,9	217,0	218,6
Bestemmingsreserves		-1,5	-7,5	1,7	4,5	4,6	6,4
Waterschapsbelastingen		-218,1	-217,2	-217,2	-219,4	-221,6	-224,9
Totaal		-2,4	-	-	-	-	-

- De kosten van effect Waterveiligheid zijn in de begroting 2017 circa € 3 miljoen hoger dan in 2016 vanwege een hoger budget voor VBK-2 in 2017. Daarnaast zijn de inkomsten in 2016 circa € 3 miljoen hoger doordat onder meer gronden zijn verkocht.
- De kosten van veilige wegen waren in 2016 € 6 miljoen hoger dan geraamd voor de jaren daarna, dit komt door hogere afschrijvingslasten in 2016 als gevolg van opschoning van de immateriële vaste activa.

- De kosten van bestuur en organisatie zijn in 2017 circa € 7 miljoen hoger dan in de overige jaren, dit komt door de toevoeging van € 7,9 miljoen aan de algemene reserve (weerstandscapaciteit). In de planperiode van het MJP wordt niets aan deze reserve toegevoegd.

Personeel

De formatie is de afgelopen jaren gedaald naar 808 fte in 2017. Het doel van route 66 is om van 856 fte in 2014 naar 790 fte in 2018 te gaan. De eerste tabel laat de formatie exclusief inhuur zien. In de tweede tabel worden de begrote personeelslasten van het eigen personeel en de inhuur weergegeven.

(fte's)	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	MJP 2018	MJP 2019	MJP 2020	MJP 2021
Totaal fte's (excl. inhuur)	856	838	818	808	816	818	815	817

(bedragen x € 1 miljoen)	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	MJP 2018	MJP 2019	MJP 2020	MJP 2021
P49 Personeelslasten (eigen personeel)	64,1	60,3	58,0	58,6	59,8	60,1	60,0	60,3
P50 Personeelslasten (inhuur)	11,0	9,2	8,1	7,2	7,6	7,5	6,8	6,2
Totaal	75,1	69,5	66,1	65,8	67,4	67,6	66,8	66,5

Te zien is dat in de planperiode de kosten voor vast personeel (P49) iets stijgen en erna stagneren. De verklaring voor de stijging in 2017 en 2018 is met name een stijging van de pensioenpremies en een (tijdelijke) uitbreiding voor omgevingsmanagement en informatievoorziening als gevolg van toenemende eisen en taken op dit gebied.

De reductie zoals afgesproken in route 66 is verwerkt in het MJP, maar zoals hierboven te zien is doorkruisen (personele) ontwikkelingen het behalen van de route 66 doelstelling van 790 fte in 2018. Hieronder zijn deze (personele) ontwikkelingen weergegeven, welke overigens in grote mate kostenneutraal in het MJP zijn opgenomen.

Nr	Ontwikkeling	Fte's 2018	
	<i>Doel route 66</i>		790
I	Met ingang van 2015 treed de Participatiewet in werking. Ingevolge deze wet dient HHNK verplicht jaarlijks 1,65 fte extra aan participatiebanen te realiseren, waarbij geen verdringing mag optreden.	7	
II	Vanwege de sinds 1 januari 2017 nieuwe beoordeling voor de primaire keringen (Wettelijk beoordelingsinstrumentarium) is er behoefte aan extra fte om de geotechniek en informatieanalyse te versterken.	5	
III	Ruimte voor jong talent creëren om ook in de nabije toekomst onze dienstverlening op peil te houden.	5	
IV	Kwaliteits- en capaciteitsimpuls voor (tijdelijke) uitbreiding op het gebied van omgevingsmanagement en informatievoorziening om aan de extra eisen aan ICT, cybersecurity en de samenwerking met de omgeving te voldoen (conform begroting 2017).	9	
	<i>Subtotaal ontwikkelingen 2018</i>		26
	Totaal		816

Investerings per effect

		Jaarrekening	Begroting				
Investeringsvolumes (bedragen x € 1 miljoen)		2016	2017	2018	2019	2020	2021
Waterveiligheid	Uitgaven	23,8	62,9	127,0	123,4	106,3	276,5
	Inkomsten	-17,9	-62,2	-123,6	-114,5	-95,9	-259,2
	Netto	5,9	0,7	3,4	8,9	10,3	17,2
Wateroverlast beperken	Uitgaven	15,0	12,1	6,8	7,1	3,8	8,5
	Inkomsten	-5,0	-0,7	-	-	-	-
	Netto	10,0	11,4	6,8	7,1	3,8	8,5
Gezond water	Uitgaven	0,1	1,3	0,8	0,6	0,2	0,2
	Inkomsten	-0,1	-0,6	-	-	-	-
	Netto	0,1	0,7	0,8	0,6	0,2	0,2
Schoon water	Uitgaven	11,9	12,6	17,7	17,6	17,4	18,7
	Inkomsten	-0,8	-1,3	-	-	-	-
	Netto	11,1	11,3	17,7	17,6	17,4	18,7
Veilige (vaar)wegen	Uitgaven	1,6	1,5	0,7	0,1	0,1	-
	Inkomsten	-0,1	-	-	-	-	-
	Netto	1,5	1,5	0,7	0,1	0,1	-
Bestuur en organisatie	Uitgaven	2,4	3,6	5,3	3,3	3,3	3,3
	Inkomsten	-	-	-	-	-	-
	Netto	2,4	3,6	5,3	3,3	3,3	3,3
Totaal uitgaven		55,0	94,0	158,2	152,0	131,0	307,2
Totaal inkomsten		-23,9	-64,8	-123,6	-114,5	-95,9	-259,2
Totaal netto investeringen		31,1	29,2	34,6	37,4	35,1	47,9

- De schommelingen in de investeringen van het effect Waterveiligheid worden veroorzaakt door de start van nieuwe projecten binnen HWBP-2 en HWBP (hoofdstuk 1).
- De daling van de uitgaven voor effect Wateroverlast komt door een verschuiving van investeringsuitgaven naar de exploitatie (gemalenprogramma).
- De stijging van de uitgaven in 2018 voor het effect Schoon water wordt veroorzaakt door de start van het Klimaat- en Energieprogramma (hoofdstuk 8).

Ontwikkeling van het eigen vermogen

Ons eigen vermogen bestaat uit een algemene reserve, bestemmingsreserves per taak en egaliseringsreserves:

- Het weerstandsvermogen (algemene reserve) is bedoeld voor calamiteiten met grote financiële gevolgen en bedraagt in de begroting 2017 € 35,4 miljoen. Deze algemene reserve wordt zo nodig eind 2017 bijgesteld op basis van een risico-inventarisatie. In deze planperiode zijn geen mutaties begroot.
- De bestemmingsreserves bedragen eind 2021 in totaal € 55,2 miljoen. Ze zijn bedoeld om te voorkomen dat belastingtarieven jaarlijks schommelen.
- De egaliseringsreserves bedragen eind 2021 € 19,9 miljoen. Deze reserves hebben een meer structureel karakter en een specifiek doel (bijvoorbeeld huisvesting).

Rekening houdend met een verhoging van de belastingopbrengst wordt per jaar de stand van de bestemmingsreserves voor tariefegalitatie geraamd zoals weergegeven in de volgende tabel.

Ontwikkeling algemene reserve (weerstandsvermogen), ultimo jaar

(Bedragen x € 1 miljoen)	2017	2018	2019	2020	2021
Algemene reserve	35,4	35,4	35,4	35,4	35,4

Ontwikkeling bestemmingsreserves in relatie tot de waterschapsbelastingopbrengsten, ultimo jaar

(Bedragen x € 1 miljoen)	2017	2018	2019	2020	2021
<i>Watersysteemheffing</i>					
Netto-exploitatielasten	132,6	126,2	125,6	127,1	127,8
Waterschapsbelasting	-122,8	-125,2	-127,7	-130,3	-132,9
Mutatie bestemmingsreserve	9,9	1,0	-2,1	-3,2	-5,1
Stand bestemmingsreserve ultimo	5,4	4,4	6,5	9,7	14,8
<i>Zuiveringsheffing</i>					
Netto-exploitatielasten	78,1	75,3	75,2	76,0	76,8
Waterschapsbelasting	-79,2	-76,1	-75,2	-74,2	-74,2
Mutatie bestemmingsreserve	-1,1	-0,8	-	1,8	2,6
Stand bestemmingsreserve ultimo	27,6	28,5	28,4	26,6	24,0
<i>Wegenheffing</i>					
Netto-exploitatielasten	13,9	14,0	14,1	14,0	13,9
Waterschapsbelasting	-15,3	-15,9	-16,5	-17,2	-17,9
Mutatie bestemmingsreserve	-1,3	-1,9	-2,4	-3,2	-3,9
Stand bestemmingsreserve ultimo	5,0	6,9	9,3	12,5	16,4
Totaal bestemmingsreserves ultimo	38,0	39,7	44,2	48,8	55,2

Ontwikkeling egalisatiereserves

(Bedragen x € 1 miljoen)	Cross Border Lease	Amsterdam Noord	Erfpachtgronden	Huisvesting	Werven	CO ₂ -emissie-reductie
31/12/2016	1,6	6,6	9,0	20,0	1,3	1,1
Vermeerderingen						
verminderingen	-0,5	-0,7	-1,2	-2,0	-0,1	-0,05
31/12/2017	1,1	5,9	7,9	18,0	1,2	1,1
Vermeerderingen						
verminderingen	-0,5	-0,7	-1,1	-1,9	-0,1	-0,1
31/12/2018	0,5	5,2	6,8	16,1	1,0	1,0
Vermeerderingen						

verminderingen	-0,5	-0,6	-1,0	-1,8	-0,1	-0,1
31/12/2019	-	4,5	5,8	14,3	0,9	0,9
Vermeerderingen						
verminderingen		-0,6	-0,9	-1,7	-0,1	-0,1
31/12/2020	-	3,9	4,8	12,7	0,8	0,8
Vermeerderingen						
verminderingen		-0,6	-0,8	-1,6	-0,1	-0,1
31/12/2021	-	3,4	4,0	11,1	0,7	0,7

Ontwikkeling van de voorzieningen

(Bedragen x € 1 miljoen)	Cross Border Lease	Pensioen verplichtingen	Persleidingen en rioolgemalen	Baggeren
31/12/2016	1,0	2,0	-	15,9
Vermeerderingen			4,2	7,1
Verminderingen	-	-0,3	-1,5	-6,3
31/12/2017	1,0	1,7	2,7	16,7
Vermeerderingen			4,6	6,4
Verminderingen	-	-0,3	-1,5	-7,4
31/12/2018	1,0	1,4	5,9	15,7
Vermeerderingen			5,0	6,4
Verminderingen	-	-0,2	-0,6	-7,5
31/12/2019	1,0	1,2	10,3	14,6
Vermeerderingen			5,3	6,4
Verminderingen	-1,0	-0,2	-1,5	-7,4
31/12/2020	-	1,0	14,1	13,6
Vermeerderingen			5,7	6,4
Verminderingen		-0,2	-2,0	-9,8
31/12/2021		0,8	17,8	10,2

De voorziening persleidingen en rioolgemalen wordt in de planperiode opgebouwd. In 2022 volgt de eerste grote vermindering (€ 15,7 miljoen).

Wet Hof en het EMU-saldo

De Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof) bepaalt dat niet alleen het Rijk maar ook de decentrale overheden moeten bijdragen aan het verkleinen van het Nederlandse begrotingstekort. Hiervoor wordt het zogeheten EMU-saldo gehanteerd (EMU staat voor Europese Monetaire Unie); als dit saldo de norm overschrijdt, is sprake van een EMU-tekort.

Voor 2017 is norm voor de waterschappen als collectief nog niet bekend. De UvW gaat uit van 0,06%, wat voor HHNK neerkomt op een EMU-tekort van circa € 33,7 miljoen. Voor 2018-2021 zijn nog geen waarden bekend, waardoor in onderstaande tabel de referentiewaarde van 2017 wordt gebruikt. Onderstaande tabel laat voor de planperiode zien wat ons EMU-saldo en (geschatte) EMU-overschot is per jaar, op basis van de huidige inzichten.

Ontwikkeling EMU-saldo in planperiode (bedragen x € 1 miljoen)	2018	2019	2020	2021
EMU-saldo	2,2	2,9	5,2	-6,1
Individuele referentiewaarde (schatting) te kort ²	33,7	33,7	33,7	33,7
EMU-overschot	31,5	30,8	28,5	39,8

Ontwikkeling van de schuldenpositie

In het collegeprogramma 2015-2019 zijn afspraken gemaakt over de omvang van de schuldenlast. Hiervoor is afgesproken dat dit een maximum van tweemaal de belastingopbrengst is. De volgende tabel geeft het verloop van de schuld en twee ratio's weer tijdens de planperiode, en een doorkijk naar 2030.

Ontwikkeling schuldenpositie in planperiode en verder (bedragen x € 1 miljoen)	2018	2019	2020	2021	2030
Omvang schuld (bedragen x € 1 miljoen)	345 ³	381	356	426	425
Verhouding kapitaallasten/ totale lasten	19%	19%	19%	19%	18%
Verhouding omvang schuld/belastingopbrengst	1,6	1,7	1,6	1,9	1,6

De schuld blijft met een ratio van 1,6 ruim binnen de norm van twee maal de belastingopbrengsten.

Wet Financiering decentrale overheden

De regels voor een juiste toepassing van het aantrekken van vreemd vermogen zijn vastgelegd in de Wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido). Deze wet heeft als doel een solide financiering en kredietwaardigheid van decentrale overheden te bevorderen en in stand te houden. Om deze doelstellingen te kunnen toetsen hanteert de wet twee instrumenten:

- de kasgeldlimiet voor de beperking van het renterisico op korte financieringen (<1 jaar);
- de renterisiconorm voor de beperking van het renterisico op lange financieringen (>1 jaar).

² Individuele referentiewaarde is de waarde voor 2017. Voor volgende jaren is deze waarde nog niet bekend.

³ In 2018 wordt een positief bedrag op de rekening courant verwacht. De schuld is verminderd met dit bedrag. Voor de overige jaren wordt geen positief saldo verwacht en wordt het saldo van de rekening courant opgeteld bij de langlopende leningen.

De kasgeldlimiet geeft aan tot welk bedrag lagere overheden hun activiteiten met korte middelen mogen financieren. Voor waterschappen is die limiet bepaald op 23% van het begrotingstotaal (totale kosten). Elk kalenderkwartaal toetsen we de gemiddelde korte schuld van de betreffende maanden aan de limiet.

Uitgangspunt voor het invoeren van de renterisiconorm is het streven naar een spreiding van looptijden van lange geldleningen. Dit met het oog op een beperking van de renterisico's. Het bedrag aan aflossingen en het leningenbedrag dat in aanmerking komt voor een renteherziening mogen in het betreffende jaar de renterisiconorm niet overschrijden. De renterisiconorm bedraagt 30% van het begrotingstotaal. De maximale herfinancieringsruimte voor 2018 en verder is weergegeven in onderstaand tabel.

Ontwikkeling renterisico in planperiode (bedragen x € 1 miljoen)	2018	2019	2020	2021
Aflossingen en renteherziening	16	34	25	25
Renterisiconorm 30% begrotingstotaal	73	73	73	73
Ruimte onder renterisiconorm	57	39	48	48

III. Addendum

Meerjarige doorkijk per effect

1 Waterveiligheid

We werken effectief in de eerste laag van meerlaagse veiligheid: onze waterkeringen zijn op orde en voldoen aan de norm. De veiligheid van die eerste laag kunnen we, met behulp van onze partners, creatief en direct beïnvloeden door beheer, beoordeling en verbetering. We hebben het stuur niet zelf in handen als het gaat om de ruimtelijke ontwikkelingen en gewenste functie binnen het gebied. Daar, in de tweede laag, zijn gemeenten en provincie aan zet. Zo ook als het onverhoopt echt mis gaat en we zijn aangewezen op rampenbestrijding. Daarom werken we, als een collectief, intensiever met deze partners samen dan voorheen.

1.1 Resultaat 1: Onze waterkeringen bieden het beschermingsniveau zoals dat is afgesproken met de toezichthouder (Inspectie Leefomgeving en Transport)

Exploitatie	Jaar- rekening		Begroting			
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<i>Prestaties (bedragen x € 1 miljoen)</i>						
P01 In 2021 zijn de primaire waterkeringen op orde die op het landelijke HWBP-2-programma staan.	12,0	10,0	3,5	3,0	2,9	2,6
P02 In 2050 zijn de primaire waterkeringen op orde gebracht die op het landelijke HWBP-programma staan. In 2017 is de versterkingsopgave van HHNK voor de categorie C-keringen duidelijk en in 2024 is de versterkingsopgave gebaseerd op de nieuwe normen helder.	2,3	2,6	7,5	6,5	8,8	8,2
P03 In 2019 voldoet minimaal 80% van de genormeerde regionale keringen aan de norm.	4,6	12,0	9,6	9,6	9,0	9,2
P04 In 2023 hebben we al onze keringtrajecten beoordeeld conform de afgesproken beoordelingsmethodiek.	2,7	2,3	2,4	2,4	2,4	2,4
P05 In 2019 is ons onderhoud risicogestuurd ingericht en hebben we aantoonbaar inzicht in de staat van onze waterkeringen.	16,9	18,4	17,9	17,8	17,9	18,1
Totaal	38,4	45,3	40,9	39,3	41,0	40,4

Investeringsen⁴

Prestaties (bedragen x € 1 miljoen)		Jaar- rekening	Begroting	2018	2019	2020	2021
		2016	2017				
P01 In 2021 zijn de primaire waterkeringen op orde die op het landelijke HWBP-2-programma staan.	Uitgaven	16,6	58,7	115,0	102,8	69,8	170,7
	Inkomsten	-16,5	-58,4	-114,6	-102,3	-69,4	-170,4
	Netto	0,1	0,3	0,4	0,5	0,4	0,4
P02 In 2050 zijn de primaire waterkeringen op orde gebracht die op het landelijke HWBP-programma staan. In 2017 is de versterkingsopgave van HHNK voor de categorie C-keringen duidelijk en in 2024 is de versterkingsopgave gebaseerd op de nieuwe normen helder.	Uitgaven	1,4	4,2	10,0	13,6	29,4	98,7
	Inkomsten	-1,2	-3,8	-9,0	-12,2	-26,5	-88,9
	Netto	0,2	0,4	1,0	1,4	2,9	9,9
P03 In 2019 voldoet minimaal 80% van de genormeerde regionale keringen aan de norm.	Uitgaven	-	-	2,0	2,0	2,0	2,0
	Inkomsten	-	-	-	-	-	-
	Netto	-	-	2,0	2,0	2,0	2,0
P05 In 2019 is ons onderhoud risicogestuurd ingericht en hebben we aantoonbaar inzicht in de staat van onze waterkeringen.	Uitgaven	5,9	-	-	5,0	5,0	5,0
	Inkomsten	-0,2	-	-	-	-	-
	Netto	5,7	-	-	5,0	5,0	5,0
Totaal		5,9	0,7	3,4	8,9	10,3	17,2

P01: In 2021 zijn de primaire waterkeringen op orde die op het landelijke HWBP-2-programma staan.

Met dit programma is voor HHNK € 1 miljard gemoeid. In 2019 zijn alle dijken binnen het HWBP-2-programma veilig gemaakt, met uitzondering van het project Markermeerdijken, dat in 2021 wordt afgerond. De werkzaamheden in het laatste jaar van de uitvoering maken dat de investeringen in dat jaar hoger zijn dan in de andere jaren. De versterking van de Markermeerdijken wordt in een alliantie met een aannemer uitgevoerd, een unieke samenwerkingsvorm binnen de natte infrastructuur. Wij zijn het eerste waterschap dat voor een dergelijke aanbestedingsvorm heeft gekozen.

De uitgaven in exploitatie dalen in de planperiode ten opzichte van de begroting 2017 doordat de solidariteitsbijdrage voor HWBP-2 verschuift naar het (nieuwe) HWBP-programma.

De komende jaren besteden we meer dan € 100 miljoen per jaar aan onder meer de versterking van de Waddenzeedijk Texel, de Prins Hendrik Zanddijk, de Hoogwaterkering Den Oever en de Markermeerdijken.

⁴ Deze tabel met investeringen is uitgebreider dan de andere investeringstabellen wegens de relatief hoge inkomsten van het HWBP-programma.

P02: In 2050 zijn de primaire waterkeringen op orde gebracht die op het landelijke HWBP-programma staan. In 2017 is de versterkingsopgave van HHNK voor de categorie C-keringen duidelijk en in 2024 is de versterkingsopgave gebaseerd op de nieuwe normen helder.

Dit is een voortrollend programma met een jaarlijks budget. Op basis van veiligheidsurgentie wordt ieder jaar voor een periode van zes jaar geprogrammeerd, met een doorkijk van twaalf jaar. Risicomanagement en -beheersing spelen in dit programma een belangrijke rol, omdat vooraf subsidie wordt verstrekt. Van de projectkosten wordt 10% door ons betaald, naast de solidariteitsbijdrage die vanaf 2018 voor het (nieuwe) HWBP toeneemt (zie exploitatietabel). Door de veranderde subsidiesystematiek krijgt HHNK in dit nieuwe HWBP met grotere risico's te maken dan in het HWBP-2. De uitvoeringskansen en risico's komen geheel bij HHNK te liggen. In de komende jaren staan een aantal koppelstukken, de Noordzeekanaalkeringen en vijf kunstwerken op het programma. Voorbereidingen worden getroffen voor de planvorming rond Monnickendam. Daarnaast zal RWS op termijn de kering van Marken overdragen. In 2024 is de versterkingsopgave van HHNK opnieuw bepaald aan de hand van de beoordelingsronde 2017-2023.

P03: In 2019 voldoet minimaal 80% van de genormeerde regionale keringen aan de norm.

In de planperiode worden boezemkades versterkt die onder andere Heerhugowaard en de Beemster beschermen. Het overschot van het budget voor VBK2 in 2016 wordt ingezet in de planperiode. Hierdoor schommelen de exploitatiekosten voor VBK2 in de planperiode rond de € 9 miljoen. In overleg met de provincie is afgesproken dat de kunstwerken in de regionale keringen voor 2030 op orde moeten zijn. Dit is een nieuwe en extra opdracht. Hiervoor is een investering van € 2 miljoen per jaar geraamd in de planperiode van dit MJP.

Naast het realiseren van versterkingen werken we actief aan het optimaliseren van de versterkingsopgave. Zo doen we in samenwerking met de STOWA⁵ onderzoek naar nieuwe geotechnische sterkteberekeningen. Ook werken we samen met PWN en netbeheerders om te komen tot de maatschappelijk beste oplossing voor het behouden, verplaatsen, vervangen of verwijderen van kabels en leidingen binnen de veiligheidszone van de kering. Een ander voorbeeld is het opstellen van een geavanceerd beheerdersoordeel op basis van bewezen sterkte. Hierdoor worden minder kilometers afgekeurd. Daarnaast heeft onderzoek aangetoond dat ingedroogde bagger uit het watersysteem kan worden hergebruikt om kades mee te versterken. Ook dit leidt tot kostenoptimalisatie. In de planperiode ontwikkelen we een nieuw versterkingsprogramma voor regionale keringen (VBK3).

P04: In 2023 hebben we al onze keringtrajecten beoordeeld conform de afgesproken beoordelingsmethodiek.

De nieuwe normen worden niet meer bepaald per dijkkring, maar per dijktraject. Vroeger gingen we ervan uit dat bij een overstroming de gevolgen in het hele gebied achter de dijk hetzelfde waren. Nu weten we waar een doorbraak zorgt voor veel slachtoffers en grote schade en waar de gevolgen beperkter zijn. Dit kan per dijktraject verschillen. Daarom kiezen we ervoor de norm per dijktraject vast te stellen teneinde zo gericht mogelijk te kunnen investeren.

Met de nieuwe normering gaan we over op toetsen en ontwerpen op basis van overstromingskansen, conform het wettelijk beoordelingsinstrumentarium (WBI2017) voor de primaire keringen. Het beheerdersoordeel wordt van groter belang bij het beoordelingsproces. Dat vergt van de beheerder een aanpassing ten opzichte van eerdere toetsronden en daarmee een aanzienlijke inspanning. De landelijke veiligheidsrapportage over deze beoordelingsronde verschijnt in 2023.

⁵ Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer

Conform de afspraak met de provincie wordt de detailtoetsing van de genormeerde regionale keringen voortgezet.

Voor de beoordeling is het beheerregister van belang, evenals de informatie uit inspecties, onderhoudswerken en verbeteringswerken. Dit geldt ook voor de informatie over de inzet van de crisisbeheersingsorganisatie. Het gestructureerd en centraal opslaan van deze data is in de zorgplicht verankerd.

P05: In 2019 is ons onderhoud risicogestuurd ingericht en hebben we aantoonbaar inzicht in de staat van onze waterkeringen.

Risicogestuurd wil zeggen dat we voor het gehele systeem steeds een afweging maken tussen kwaliteit, kosten en kwetsbaarheid (assetmanagement). Met het gehele systeem bedoelen we de primaire én regionale keringen én de kunstwerken. We pakken dit op onder de zorgplicht. De zorgplicht omvat zowel de inspectie, het beheer en het onderhoud van de primaire keringen als de managementinformatie en de crisisbeheersing. We moeten kunnen aantonen dat de veiligheid van de primaire keringen goed is geborgd en dat we aantoonbaar 'in control' zijn. In 2018 zijn we zover dat we doorlopend inzicht hebben in de onderhoudstoestand en het medegebruik van ons areaal primaire keringen.

We verwachten dat er op termijn ook een zorgplicht voor de regionale keringen komt. We beschouwen deze zorgplicht niet als plicht, maar als een taak, behorende bij ons werk. Daarom starten we, net als bij de primaire keringen, met het doorlopend inzichtelijk hebben en houden van de onderhoudstoestand en het medegebruik van ons areaal regionale keringen.

Voor de periode 2018-2023 wordt een nieuwe Beleidsnota Waterkeringen vastgesteld. Het maabeleid voor de waterkeringen wordt geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

1.2 Resultaat 2: Hollands Noorderkwartier is klimaatbestendig en waterrobuust ingericht

Exploitatie	Jaar- rekening	Begroting	2018	2019	2020	2021
	2016	2017				
<i>Prestaties (bedragen x € 1 miljoen)</i>						
P06 In 2018-2021 nemen we waterveiligheid standaard mee in onze advisering over ruimtelijke inrichting vanuit het concept meerlaags veiligheid.	1,9	1,1	0,9	0,8	0,8	0,7
Totaal	1,9	1,1	0,9	0,8	0,8	0,7

P06 In 2018-2021 nemen we waterveiligheid standaard mee in onze advisering over ruimtelijke inrichting vanuit het concept meerlaags veiligheid.

Vanuit het concept 'meerlaagse veiligheid' zetten we in op het meenemen van waterveiligheid in de besluitvorming over ruimtelijke inrichting. Daarnaast onderzoeken we of compartimentering ons helpt om Hollands Noorderkwartier veiliger te maken, te beginnen met Laag Holland.

Bouwsteen: Alle dijken tellen mee! Een verdiepingsslag op het veiligheidsdenken

Samen met provincie, gemeenten en veiligheidsregio's verkennen we de veiligheid van de verschillende compartimenten die nu al aanwezig zijn in ons gebied. Maar ook gaan we na of we,

door mee te liften met andere maatregelen (meekoppelen), nieuwe compartimenten kunnen creëren. Doel is om te komen tot een optimalisering van de inrichting van het gebied teneinde slachtoffers en schade verder te beperken.

1.3 Resultaat 3: Door multifunctioneel gebruik bieden onze keringen niet alleen waterveiligheid maar hebben ze ook maatschappelijk toegevoegde waarde

Exploitatie	Begroting					
	Jaar-rekening		2018	2019	2020	2021
<i>Prestaties (bedragen x € 1 miljoen)</i>	2016	2017				
P07 In 2017-2020 ondersteunen we innovatieve oplossingen waarbij multifunctioneel gebruik van de waterkering ten goede komt aan maatschappelijke doelstellingen én waterveiligheid.	- ⁶	-	-	-	-	-
P08 Onvoorzien Waterveiligheid	-	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2
Totaal	-	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2

Bouwsteen: Multifunctionaliteit als sterkte

Doel van de bouwsteen is om vóór 2021 een gedragen werkwijze te ontwikkelen voor multifunctionele dijken. Kansrijke locaties voor multifunctionele dijken brengen we in beeld. Er wordt gewerkt met pilots. Daarnaast zal 'overgangsbeleid' worden ontwikkeld (met ruimere mogelijkheden voor het bouwen op dijken).

Bouwsteen: De multifunctionele dijk als kabelgoot

De bovengrondse en ondergrondse infrastructuur wordt steeds drukker, met als gevolg dat de regie op de infrastructuur in de ondergrond steeds complexer wordt. De dijk als kabelgoot is een metafoor voor een zodanige oplossing van de problematiek van (re)constructie van nutsvoorzieningen langs en in de waterkering dat deze meerdere maatschappelijke doelstellingen ten goede komt. Hiervoor stellen we beleidsregels vast. De ambitie is een optimale samenwerking tussen overheden en kabels- en leidingenbeheerders in 2021.

Bouwsteen: Natuur als oplossing voor (extra) veiligheid

Deze bouwsteen omvat: het bij plannen voor dijkversterkingen verplicht meenemen van de natuurvariant, het in samenhang beschouwen van aanleg en beheer (LCC⁷), het vroegtijdig betrekken van belangen- en kennispartijen, monitoring en kennisontwikkeling. Verder is een verandering van houding en cultuur nodig: van 'lijndenken' naar 'zonedenken' (waterkering inclusief voor- en achterland). Eén van de ambities is om integrale beheerplannen tot stand te brengen, waarbij alle functies van het object (veiligheid, natuur, waterkwaliteit, recreatie) samenhangend worden ingepast.

⁶ Kosten zijn lager dan € 50.000 en daardoor niet zichtbaar in de tabel.

⁷ Life Cycle Costing

2 Wateroverlast beperken

Door de aan- en afvoer en tijdelijke opslag van water reguleren we het waterpeil. Op deze wijze beperken we de gevolgen van wateroverlast zoveel mogelijk. Verder hebben we stuwen verbeterd, waterbergingen aangelegd en de gemaalcapaciteit vergroot conform de trits 'vasthouden, bergen en afvoeren'. De komende jaren gaan we hiermee door en anticiperen we, samen met onze partners, op de doorgaande klimaatverandering en maatschappelijke ontwikkelingen.

2.1 Resultaat 1: In ons beleid en programma's zijn klimaatbestendigheid en maatschappelijke ontwikkelingen verwerkt

Exploitatie	Jaar- rekening		Begroting			
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<i>Prestaties (bedragen x € 1 miljoen)</i>						
P09 In 2020 werken HHNK en (gebiedsgerichte) partners samen in het kader van de Omgevingswet.	7,6 ⁸	3,6	3,4	3,4	3,2	3,1
P10 In 2019 is het Waterprogramma herijkt en in 2021 is er een nieuw Waterprogramma.	0,1	0,3	0,1	0,1	0,2	0,2
Totaal	7,7	3,9	3,5	3,5	3,4	3,3

Investerings	Jaar- rekening		Begroting			
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<i>Prestaties (bedragen x € 1 miljoen)</i>						
P09 In 2020 werken HHNK en (gebiedsgerichte) partners samen in het kader van de Omgevingswet.	1,7	-	-	-	-	-
Totaal	1,7⁹	-	-	-	-	-

P09: In 2020 werken HHNK en (gebiedsgerichte) partners samen in het kader van de Omgevingswet.

Wateroverlast is schadelijk, maar (meestal) niet levensbedreigend. We kunnen overlast daarom niet tegen elke prijs voorkomen. Wel streven we naar een zo groot mogelijke flexibiliteit in het beheer van het totale watersysteem (boezem en polders), zodat we bij clusterbuien snel (anticiperend) gebruik kunnen maken van de ruimte die we in het watersysteem hebben.

We zoeken samen met onze partners naar oplossingen om wateroverlast te beperken.

Door de komst van de Omgevingswet (2019) werken gemeenten en de provincie aan integrale plannen en visies op het gebied van de ruimtelijke ordening, die in de plaats komen van de waterplannen die wij tot op heden maken. In dit kader worden we steeds vaker gevraagd om vanaf het begin mee te denken over de interactie tussen stedelijke ontwikkeling, klimaatadaptatie en

⁸ Hogere kosten in de jaarrekening 2016 op deze presentatie wegens de afboeking van immateriële vaste activa in 2016.

⁹ De investeringsuitgaven in 2016 zijn verschoven uitgaven uit 2015.

water. We dragen bij aan deze trajecten, zetten onze capaciteit slim in en versterken ons op personeelsgebied voor deze opgave.

We dragen actief bij aan het concretiseren van de Deltavisie Texel, die vorig jaar is opgesteld. Verder adviseren we in het kader van ruimtelijke plannen en voeren watertoetsen uit. In minimaal drie gemeenten maken we afspraken over de overname van het onderhoud van stedelijk water. Ook bereiden we ons voor op de Omgevingswet en moderniseren het werkproces van opstellen en actueel houden van het keurkwartet¹⁰.

Bouwsteen: De stad wordt nat

Door klimaatverandering neemt de druk op het stedelijke leefgebied toe. De natuurlijke veerkracht van de stad is voor een groot deel verdwenen door de komst van meer verharding. De bouwsteen beoogt onder meer agendering, herkenning en erkenning van de klimaatproblemen voor de stedelijke omgeving.

Samen met enkele gemeenten onderzoeken we hoe de veerkracht in het stedelijk gebied kan worden vergroot. De opgedane ervaring delen we met de overige gemeenten.

P10: In 2019 is het Waterprogramma herijkt en in 2021 is er een nieuw Waterprogramma.

Een keer per zes jaar actualiseert HHNK met het Waterprogramma het beleid. In de jaarrekening rapporteren wij over de voortgang van het Waterprogramma 2016-2021. In 2019 bepalen we of het Waterprogramma bijgesteld moet worden in een tussentijdse herijking.

2.2 Resultaat 2: Het watersysteem en de beheerinstrumenten zijn op orde en afgestemd op en met de omgeving

Exploitatie	Jaar- rekening		Begroting			
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<i>Prestaties (bedragen x € 1 miljoen)</i>						
P11 In 2020 weten we waar het watersysteem kwetsbaar is voor wateroverlast en voor het faciliteren van de maatschappelijke functies.	0,3	0,7	1,3	1,3	1,2	1,2
P12 Wateropgave: in 2018 zijn 120 polders op orde.	4,8	2,4	2,2	1,9	1,9	2,0
P13 Wij monitoren ons watersysteem in 2020 zodanig dat wij jaarlijks op een eenvoudige manier kunnen evalueren en rapporteren.	0,8	0,9	0,6	0,6	0,6	0,6
P14 Wij beheren in 2020 de profielen van ons watersysteem zodanig dat 80% voldoet aan de aan- en afvoer.	18,8	18,1	17,8	17,9	18,0	18,2
P15 Wij beheren de waterpeilen in de waterlopen in 2020 zodanig dat 80% voldoet aan de afspraken in het peilbesluit.	24,9	29,6	30,6	30,7	30,3	30,1
P16 Onvoorzien Wateroverlast beperken	-	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3
Totaal	49,7	51,8	52,5	52,4	52,1	52,2

¹⁰ Het keurkwartet bestaat uit de keur, algemene regels, legger en beleidsregels.

Investerings

Prestaties (bedragen x € 1 miljoen)	Jaar- rekening		Begroting			
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
P11 In 2020 weten we waar het watersysteem kwetsbaar is voor wateroverlast en voor het faciliteren van de maatschappelijke functies.	-	-	0,2	0,8	1,5	2,5
P12 Wateropgave: in 2018 zijn 120 polders op orde gebracht.	1,0	-1,2	2,8	-	-	-
P14 Wij beheren in 2020 de profielen van ons watersysteem zodanig dat 80% voldoet aan de aan- en afvoer.	-	2,8	-	-	-	-
P15 Wij beheren de waterpeilen in de waterlopen in 2020 zodanig dat 80% voldoet aan de afspraken in het peilbesluit.	7,3	9,8	3,8	6,3	2,3	6,0
Totaal	8,3	11,4	6,8	7,1	3,8	8,5

P11: In 2020 weten we waar het watersysteem kwetsbaar is voor wateroverlast en voor het faciliteren van de maatschappelijke functies.

Het klimaat lijkt sneller te veranderen dan gedacht waardoor de destijds gehanteerde kentallen niet meer voldoen. Door het KNMI wordt gesteld dat de intensiteit van buien veel sneller is toegenomen dan verwacht. Met ons hydraulisch rekenmodel 3Di wordt dit voor HHNK onderzocht, zodat knelpunten in beeld worden gebracht en mogelijk extra beleid wordt voorgesteld. Met die informatie kunnen we het maatschappelijke debat voeren over het toekomstig watersysteem in relatie tot maatschappelijke functies. Ook kunnen we hiermee een goede bijdrage leveren aan gemeentelijke omgevingsvisies en plannen.

In de planperiode investeren wij in een vernieuwde watersysteemstudie, om kwetsbaarheden in ons beheergebied in kaart te brengen.

P12: In 2018 zijn 120 polders op orde gebracht.

Eind 2017 hebben we 119 van de 120 polders uit het programma Wateropgave op orde gebracht. De laatste resterende polder zal naar verwachting in 2018 op orde zijn. Dan voldoen alle polders aan de normen en is het programma Wateropgave gerealiseerd binnen het toegekende krediet. De investeringen die in het verleden voor dit programma zijn gedaan, resulteren voor de komende jaren in ongeveer € 2 miljoen aan kapitaallasten per jaar.

P13: Wij monitoren ons watersysteem in 2020 zodanig dat wij jaarlijks op een eenvoudige manier kunnen evalueren en rapporteren.

We monitoren wateroverlastsituaties om van te leren. Met betrouwbare gegevens zijn betere modelberekeningen mogelijk, waarmee we ons watersysteem robuust kunnen houden voor de toekomst. We onderzoeken of wij data/buikbare informatie kunnen leveren aan gebruikers van ons watersysteem (open data).

P14: Wij beheren in 2020 de profielen van ons watersysteem zodanig dat 80% voldoet aan de aan- en afvoer.

Met baggeren en het maaien of verwijderen van waterplanten houden we de aan- en afvoer van ons watersysteem op orde. Door overname van het onderhoud van stedelijk water van gemeenten gaan

we meer waterlopen maaien en baggeren. Hierbij hanteren we vooralsnog een sober kostenprofiel. Ons baggeren is met name gericht op de aan- en afvoer van water. Daar waar we meer doen leggen we dit publiekrechtelijk vast in het brede-kijkprofiel van de legger. Eventuele extra kosten leggen we neer bij de belanghebbenden.

We hebben onze interne grondstromen geoptimaliseerd en passen de gerijpte bagger toe in dijkversterkingswerken zoals het programma VBK.

Het watersysteem heeft overbreedte. Dit zijn sloten die breder zijn dan noodzakelijk is voor de aan- of afvoer van water (waarbij het wateroppervlak wel gebruikt wordt voor waterberging). Op plaatsen met overbreedte bieden wij ruimte voor extensief beheer en onderhoud om ecologische ontwikkelingen een kans te geven. Waar we zelf onderhoudsplichtig zijn is ruimte voor extensief beheer opgenomen in het onderhoudssysteem.

P15: Wij beheren de waterpeilen in de waterlopen in 2020 zodanig dat 80% voldoet aan de afspraken in het peilbesluit.

Het beheer van het watersysteem bestaat uit een samenhangend geheel: van het vaststellen van peilbesluiten tot het onderhouden van waterlopen, stuwen, inlaten en polder- en boezemgemalen. Het aantal peilregulerende werken (inlaten, stuwen en gemalen) neemt in het begin van de planperiode toe door de overname van het onderhoud van stedelijk water. Hierdoor stijgen ook de kosten voor het onderhoud van peilregulerende werken.

Met onze omgeving bepalen we de gewenste peilniveaus en stellen deze vast. In 2018 beschikken we in het hele beheergebied over actuele peilbesluiten. We gaan vanaf 2018 een nieuwe periode in met peilbesluiten, waarbij we streven naar een efficiënte en gebiedsgerichte aanpak. Jaarlijks actualiseren we peilbesluiten.

Dankzij twee extra boezemgemalen in Schardam (gereed) en Monnickendam (gereed in 2020) kunnen we in tijden van wateroverlast de gewenste waterpeilen in het watersysteem handhaven. In tijden van watertekort kunnen we met deze extra gemalen water in het gebied laten.

We beheren onze gemalen op basis van een assetmanagementplan. Vanaf 2017 komen de investeringen voor de renovatie en vervanging van bestaande poldergemalen ten laste van de exploitatie. Vanwege de bouw van de eerder genoemde nieuwe boezemgemalen en het verantwoord van de bestaande poldergemalen in de exploitatie laat de investeringsbegroting een aantal fluctuaties zien. Voor het gemalenprogramma vragen we subsidies (bijv. POP¹¹) aan. Pas als er enige mate van zekerheid is met betrekking tot een te ontvangen subsidie wordt deze opgenomen in het meerjarenplan.

We stemmen de inzet van onze gemalen af op de actuele vraag en aanbod van elektriciteit. Hiermee kunnen we bijdragen aan de beschikbare capaciteit voor duurzame energieopwekking op het hoofdnet in Nederland en tegen lagere kosten onze kerntaak uitvoeren.

In de planperiode voeren we de maatregelen uit de visie op procesautomatisering uit, om de ruimte in het watersysteem ten volle te benutten. We streven ernaar de procesautomatisering van onze gemalen en onze zuiveringstechnische werken te integreren.

Voor het Klimaat- en energieprogramma (zie paragraaf 8.2, prestatie 42) worden investeringen geraamd, deze zijn verdeeld onder verschillende effecten en prestaties (logisch gekoppeld aan assets). Het mogelijkere investeren in windenergie (bijvoorbeeld door te participeren in een park van derden) wordt geraamd onder dit effect. Hierdoor stijgt het investeringsvolume van deze prestatie in 2021 met € 6 miljoen. In 2020 zal opnieuw bezien worden welke investeringen we nemen na 2020.

¹¹ Plattelandsontwikkelingsprogramma, een Europees subsidieprogramma gericht op de versterking van het Nederlandse platteland

3 Watertekort voorkomen

Zoet water wordt kostbaar en minder vanzelfsprekend. We zorgen voor een duurzame en eerlijke verdeling op een basaal niveau met de huidige infrastructuur. Daarmee voorkomen we de gevolgen van watertekort zoveel mogelijk. Centraal in deze aanpak staat het werken met de 'Trias Aquatica' (zie paragraaf 3.2).

Het voorkomen van watertekort wordt steeds belangrijker. Het CPB wijst er op dat de kosten van watertekort die van wateroverlast in de toekomst zullen overstijgen. Het is onze rol het maatschappelijke debat hierover te initiëren en te faciliteren met informatie en (co-financierende) partners bij elkaar te brengen. Voor de uitvoering van maatregelen zijn we vooral aangewezen op de agrarische sector die hier direct belang bij heeft. We intensiveren de samenwerking met deze sector en investeren extra om kansrijke initiatieven te stimuleren.

3.1 Resultaat 1: De zoet-grondwatervoorraad is op orde, van goede kwaliteit en wordt duurzaam beheerd

Exploitatie	Jaar-rekening		Begroting			
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<i>Prestaties (bedragen x € 1 miljoen)</i>						
P17 In 2020 werken we efficiënt samen met onze partners in het grondwaterbeheer om onomkeerbare effecten te voorkomen en het duurzaam gebruik van de ondergrond te stimuleren.	-	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2
Totaal	-	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2

P17: In 2020 werken we efficiënt samen met onze partners in het grondwaterbeheer om onomkeerbare effecten te voorkomen en het duurzaam gebruik van de ondergrond te stimuleren.

We voorkomen in samenwerking met onze partners onomkeerbare effecten zoals bodemdaling, vervuiling van grondwatervoorraden en problemen met funderingen door te lage grondwaterstanden. Voor inzicht in de kwalitatieve en kwantitatieve toestand van de grondwatervoorraad is een monitoringssysteem nodig. Alle overheden hebben eigen grondwatermeetnetten. Samen met onze partners, zoals de provincie, gemeenten en PWN, willen we komen tot een geïntegreerd meetnet tegen lagere maatschappelijke kosten en met betere en meer betrouwbare monitorgegevens. Op basis van vooronderzoek (2017) implementeren we voorstellen voor een basismetnet.

Ontwikkelingen in de ondergrond zoals koude/warmte-opslag, drinkwaterwinning en grondwaterbescherming hebben ook invloed op de grondwatervoorraad. We gaan ook op dit gebied meer samenwerken met provincies en gemeenten.

Bouwsteen: Bodemdaling in veenweiden

Deze bouwsteen is ontstaan uit de wil om bodemdaling van het veenweidegebied tegen te gaan. Bodemdaling ontstaat door oxidatie van veen en door inklinking. Deze bodemdaling heeft grote financiële gevolgen voor het onderhoud van hoogwatervoorzieningen, wegen, ondergrondse infrastructuur en funderingen van bebouwing en heeft daarnaast een duurder watersysteem tot

gevolg. Daarnaast veroorzaakt oxidatie van veen emissie van broeikasgassen die bijdragen aan de opwarming van de aarde.

We dragen actief bij aan de totstandkoming van een provinciale omgevingsvisie op veenweide. Om innovatie te stimuleren waarmee bodemdaling wordt tegengegaan verlenen we subsidie aan het vijfjarige onderzoeksprogramma dat Landschap Noord-Holland en Water, Land en Dijken hebben ontwikkeld in het kader van het Innovatieprogramma veen (IPV). De hoogte van deze subsidie bedraagt maximaal € 0,1 miljoen per jaar voor een periode van vijf jaar (geraamd bij wateroverlast).

3.2 Resultaat 2: Wij werken de Deltabeslissing Zoetwater conform onze Deltavisie en ons Waterprogramma uit via de Trias Aquatica in gebiedsgerichte afspraken en ons beheer

Exploitatie	Jaar-rekening		Begroting			
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<i>Prestaties (bedragen x € 1 miljoen)</i>						
P18 In 2021 is het zoetwater op een duurzame en eerlijke manier verdeeld, conform de geldende waterakkoorden en verdringingsreeks.	-	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
P19 In 2021 hebben we het voorzieningenniveau uitgewerkt in pilots, samenwerkingstrajecten en in tien prioritaire gebieden door middel van een integrale gebiedsaanpak.	0,7	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5
Totaal	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8

P18: In 2021 is het zoetwater op een duurzame en eerlijke manier verdeeld, conform de geldende waterakkoorden en verdringingsreeks.

We continueren de samenwerking met collega-waterschappen en Rijkswaterstaat op het gebied van 'Slim watermanagement'. Hierbij optimaliseren we de aan- en afvoer van water in het hoofdwatersysteem in zowel droge als natte situaties. Dit betekent dat we het watersysteem van de verschillende waterbeheerders rondom het Noordzeekanaal en het Amsterdam-Rijnkanaal als een geheel beschouwen en over de grenzen van ons beheergebied heen kijken.

Het IJssel- en het Markermeer zijn onze zoetwatervoorraad. We vertalen de regionaal overeengekomen verdringingsreeks naar beheerprotocollen en maatregelen in ons eigen gebied.

P19: In 2021 hebben we het voorzieningenniveau uitgewerkt in pilots, samenwerkingstrajecten en in tien prioritaire gebieden door middel van een integrale gebiedsaanpak.

Tekort aan zoetwater in droge tijden leidt tot verziltingsproblemen, bijvoorbeeld in de Noordkop of in de diepe droogmakerijen. In het veenweidegebied leidt langdurige droogte tot extra inklinking. Om watertekort in ons gebied te voorkomen werken we met de 'Trias Aquatica':

- Zuinig met zoetwater;
- Inzetten en ontwikkelen van 'nieuwe' zoetwaterbronnen;

- Veiligstellen van de klassieke zoetwaterbronnen: het IJssel- en Markermeer.

Deze trits moet niet worden opgevat als een prioriteitsvolgorde. Het is een strategie met verschillende sporen die we in samenhang bezien.

In de planperiode verkennen we verdere optimalisatie van ons systeem, voeren we pilots uit die zuinig gebruik van water stimuleren, zoals het toepassen van druppelirrigatie in de bollenteelt en het project Spaarwater. We zetten de pilots voor zuinig watergebruik in Oostpolder, Schoonwatervallei en Expertisecentrum Zoet/Zout door, starten een nieuwe pilot in het noordelijk zandgebied en ontwikkelen samen met onze omgeving een visie op de verziltingsproblematiek.

In het kader van de Samenwerking Bodem en Water en het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (zie paragraaf 4.1) werken we langs diverse sporen aan een generiek bewustzijn in de landbouw en stimuleren in dit kader het nemen van maatregelen in de agrarische bedrijfsvoering.

We onderzoeken het gebruik van nieuwe bronnen zoals effluent uit RWZI's.

4 Gezond water

We zorgen voor gezond oppervlaktewater. De Kaderrichtlijn Water (KRW) helpt ons daarbij. We nemen maatregelen om een goede chemische en biologische waterkwaliteit te realiseren. Het ambitieniveau wordt bepaald door maatschappelijke wensen en door doelstellingen die zijn uitgewerkt voor de KRW. We nemen beheer- en verbeteringsmaatregelen, maar niet tegen elke prijs. De afspraken in het Nationale Waterplan en de Deltavisie geven richting aan de manier waarop we beheren en verbeteren.

4.1 Resultaat 1: We gaan met onze gebiedspartners voor schoon en gezond water en stemmen samen de eisen en de wensen op de functies af

Exploitatie	Jaar- rekening		Begroting			
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<i>Prestaties (bedragen x € 1 miljoen)</i>						
P20 We voeren het KRW-maatregelenpakket voor de periode 2018-2021 samen met onze gebiedspartners uit.	3,2	2,8	2,8	2,7	2,6	2,6
P21 We houden continu inzicht in de toestand van de waterkwaliteit en sturen met het maatregelenpakket.	3,2	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
Totaal	6,4	6,3	6,3	6,2	6,1	6,1

Investerings	Jaar- rekening		Begroting			
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<i>Prestaties (bedragen x € 1 miljoen)</i>						
P20 We voeren het KRW-maatregelenpakket voor de periode 2018-2021 samen met onze gebiedspartners uit.	0,1	0,7	0,8	0,6	0,2	0,2
Totaal	0,1	0,7	0,8	0,6	0,2	0,2

P20: We voeren het KRW-maatregelenpakket voor de periode 2018-2021 samen met onze gebiedspartners uit.

Voor het opstellen van het programma Schoon en gezond water (2018-2021) hebben we met onze partners en de omgeving een gebiedsproces doorlopen. We hebben te maken met verschillende, soms tegengestelde belangen van gebruikersgroepen. Niet iedereen verstaat hetzelfde onder 'schoon en gezond water'. Bij het uitvoeren van onze taken houden we rekening met de verschillende belangen. Dat vraagt om maatwerk en flexibiliteit.

Het programma bestaat uit 26 concrete maatregelen waarvoor wij een resultaatverplichting zijn aangegaan. De maatregelen zijn in te delen in de volgende clusters.

- Inrichting
- Beheer
- Emissies stoffen landbouw
- Beschermd gebied
- Voorkomen overdracht van waterkwaliteitsproblemen
- Monitoren, onderzoek en innovaties
- Samenwerking en saamhorigheid

De KRW-doelen kunnen we niet halen zonder intensief samen te werken met andere partijen in ons gebied. HHNK kan simpelweg niet alleen met maatregelen in de eigen waterschapstaken voldoende effect halen in het watersysteem. We intensiveren daarom met name de samenwerking met de agrarische sector. De LTO heeft in het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW) de ambities vastgelegd van de agrarische sector in Noord-Holland om bij te dragen aan voldoende gezond water. Om tot uitrol van maatregelen te komen in lijn met het DAW is een nieuw samenwerkingsverband opgericht: de *Samenwerking Bodem en Water*.¹² In dit samenwerkingsverband worden op basis van een bestuursakkoord tussen provincie, de Noord-Hollandse waterschappen en de agrarische sector waterkwaliteit- en waterkwantiteitbevorderende maatregelen uitgerold in de landbouw (zie ook paragraaf 3.2, prestatie P19). De ambitie is dat in 2021 ten minste 30% van de agrarische bedrijven betrokken zijn bij uitvoering van de maatregelen.

Voor financiering van de maatregelen zetten we in op het benutten van Europese POP-subsidies onder uitvoeringsregeling van de provincie. Daarbij geldt een landelijke co-financieringsverplichting. Voor HHNK bedraagt dit € 1,6 miljoen per jaar in de periode 2018-2021. De omvang van de uitrol van maatregelen is echter nog onzeker. Daarom is de helft van de kosten (€ 0,8 miljoen per jaar) opgenomen in dit MJP, de andere helft wordt als risico op kostenoverschrijding gezien. Indien nodig wordt een beroep gedaan op de reserves.

We ontwikkelen een strategie voor zowel Watertekort als KRW in een integrale gebiedsgerichte aanpak. Jaarlijks willen we voor twee gebieden het voorzieningenniveau uitwerken en afspraken maken. Daarbij stimuleren we agrariërs om de vraag naar zoetwater te beperken en hun kwetsbaarheid voor droogte en verzilting te verminderen.

¹² De samenwerking Bodem en Water in Noord-Holland betreft een grootschalige uitrol van maatregelen binnen de agrarische sector gericht op bijdrage van de sector aan de verschillende waterdoelen en een duurzaam bodemgebruik.

P21: We houden continu inzicht in de toestand van de waterkwaliteit en sturen met het maatregelenpakket.

Voor een correcte implementatie van de KRW moet een samenhangend beeld worden gegeven van de toestand van het (oppervlakte)water. Hiervoor is per (deel)stroomgebied een monitoringsprogramma opgesteld, dat voldoet aan de wettelijke eisen. In een samenwerkingsverband met acht waterschappen en de RWS-diensten in Rijn-West worden binnen dit programma de feitelijke metingen uitgevoerd en worden de meetdatabestanden beheerd, getoetst en gerapporteerd. Vanaf 2016 worden jaarlijks uitspraken gedaan over de toestand van de KRW-waterlichamen¹³. Zo houden we continu inzicht in de toestand van de waterkwaliteit om waar nodig bij te sturen en prioriteiten te kunnen stellen waar het gaat om het nemen van maatregelen (bijvoorbeeld ten aanzien van gewasbeschermingsmiddelen).

In de toekomst willen we bewegen van 'vinken' naar 'vonken'. De rapportage is een norm, maar we gaan voor het effect: een betere waterkwaliteit. Op basis van een aantal pilots onderzoeken we wat de meest effectieve methode is om dit aan te pakken.

Tijdens het zwemseizoen controleren we de zwemwaterkwaliteit op de officiële zwemlocaties en rapporteren we over de actuele kwaliteit in het landelijke zwemwaterportaal.

5 Schoon water

In de afvalwaterketen maken we het afvalwater schoon tegen maatschappelijk acceptabele kosten. We streven naar een integrale afvalwaterketen die we optimaal beheren, samen met het drinkwaterbedrijf PWN en met de rioolbeherende gemeenten, 'als ware het één keten'. Bovendien streven we een transitie na 'van afvalstof-denken naar grondstof-denken': een duurzame benadering van de afvalwaterketen.

Onze inspanningen in de waterketen worden in belangrijke mate bepaald door politieke besluiten, zoals het Bestuursakkoord Water, de verschillende klimaatakkoorden en wet- en regelgeving. Daarnaast staan microverontreinigingen zoals medicijnresten en microplastics hoger op de politieke agenda. Dit kan invloed hebben op het beleid en mogelijk extra inspanningen (investeringen) vragen op de waterzuiveringen.

5.1 Resultaat 1: Al het afvalwater wordt gezuiverd voordat het geloosd wordt op het oppervlaktewater en we streven naar terugwinnen van grondstoffen en energie

Exploitatie	Jaar- rekening		Begroting			
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<i>Prestaties (bedragen x € 1 miljoen)</i>						
P22 Het afvalwater wordt getransporteerd naar de rwzi. Doelstelling is in samenwerking met onze ketenpartners vermindering van afvalwater naar onze zuiveringen.	13,6	15,7	16,6	15,9	16,0	16,2

¹³ De Tweede Kamer heeft aangegeven te willen worden geïnformeerd over de voortgang van de waterkwaliteit. Dit wordt gerealiseerd door het jaarlijks openbaar maken van de factsheets, waarin de meest actuele gegevens van het voorgaande meetjaar verwerkt zijn.

Exploitatie

<i>Prestaties (bedragen x € 1 miljoen)</i>	Jaar- rekening		Begroting			
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
P23 Het afvalwater wordt gezuiverd tegen wettelijke normen. We winnen grondstoffen en energie zoveel mogelijk terug.	37,3	36,0	35,8	35,8	36,0	35,9
P24 Het zuiveringsslib wordt verwerkt en gedroogd op de slibdrooginstallatie (SDI). Het eindproduct (granulaat) wordt verwerkt door de HVC als groene brandstof. Doelstelling is maximale terugwinning van energie en grondstoffen.	11,7	10,9	10,9	11,1	11,3	11,5
P25 Op programmatische wijze werken we aan samenwerking met ketenpartners om de BAW-doelstellingen te behalen. We werken aan het terugdringen van te verwerken afvalwater, hergebruik van grondstoffen, optimalisatie van het beheer en verwijdering van microverontreinigingen, waaronder medicijnresten.	3,1	4,5	3,7	3,7	3,7	3,7
P26 Onvoorzien Schoon water	-	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4
Totaal	65,7	67,4	67,5	66,9	67,3	67,7

Investeringen

<i>Prestaties (bedragen x € 1 miljoen)</i>	Jaar- rekening		Begroting			
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
P22 Het afvalwater wordt getransporteerd naar de rwzi. Doelstelling is in samenwerking met onze ketenpartners vermindering van afvalwater naar onze zuiveringen.	3,3	4,8	-	-	-	-
P23 Het afvalwater wordt gezuiverd tegen wettelijke normen. We winnen grondstoffen en energie zoveel mogelijk terug.	5,3	6,5	17,7	17,6	17,4	14,7
P24 Het zuiveringsslib wordt verwerkt en gedroogd op de slibdrooginstallatie (SDI). Het eindproduct (granulaat) wordt verwerkt door de HVC als groene brandstof. Doelstelling is maximale terugwinning van energie en grondstoffen.	2,5	-	-	-	-	4,0
Totaal	11,1	11,3	17,7	17,6	17,4	18,7

P22: Het afvalwater wordt getransporteerd naar de rwzi. Doelstelling is in samenwerking met onze ketenpartners vermindering van afvalwater naar onze zuiveringen.

Samen met gemeenten zetten we in op een aanpak bij de bron. We sturen op een zo gelijkmatig mogelijke aanvoer door middel van meting en monitoring in ons eigen transportstelsel en de

rioolstelsels van de gemeenten. Op basis van data-analyse van de resultaten kunnen we zo de beschikbare capaciteit van rioolgemaal en persleidingen optimaal benutten. Met betrekking tot de beheerobjecten binnen de waterketen geldt dat we keuzes voor beheer en onderhoud maken op basis van een afweging tussen kwetsbaarheid, kwaliteit en kosten (assetmanagement). Vanaf 2017 zijn beheer- en onderhoudskosten van persleidingen en rioolgemaal onderdeel van de exploitatie.

P23: Het afvalwater wordt gezuiverd tegen wettelijke normen. We winnen grondstoffen en energie zoveel mogelijk terug.

Het ingezamelde afvalwater wordt gezuiverd op de rioolwaterzuiveringen. We zetten daarbij in op duurzaamheid en innovatie. Dit doen we door de uitvoering van het Klimaat- en Energieprogramma (zie verder paragraaf 8.2) en zetten de transitie voort naar een Energie- en grondstoffenfabriek. De financiële gevolgen hiervan zijn zichtbaar in de investeringen (met name de investeringen in zonneweiden op rwzi's). Zo optimaliseren we de fijnzeefinstallatie op de rwzi Beemster. Hiermee wordt cellulose uit het afvalwater teruggewonnen, waarvan bioplastics¹⁴ worden gemaakt. Op de rwzi's Beverwijk en Zaandam-Oost werken we verder aan de energiefabriek. In Beverwijk nemen we de installatie voor terugwinning van CO₂ in gebruik; de CO₂ wordt vermarkt. Op de rwzi Den Helder start een onderzoek op pilotschaal naar de winning van struviet. We treffen voorbereidingen om te komen tot een centrale regiekamer voor besturing op afstand van *alle* processystemen (waterketen en watersysteem).

P24: Het zuiveringsslib wordt verwerkt en gedroogd op de slibdrooginstallatie (SDI). Het eindproduct (granulaat) wordt verwerkt door de HVC als groene brandstof. Doelstelling is maximale terugwinning van energie en grondstoffen.

Minimaal tot en met 2020 wordt het zuiveringsslib in de SDI verwerkt. We streven daarbij naar maximale terugwinning van energie uit het rioolwaterslib. We doen samen met de HVC en andere waterschappen onderzoek ten behoeve van de strategie voor de slibverwerking vanaf 2020. In 2021 is de vervanging van de SDI gasturbine begroot.

P25: Op programmatische wijze werken we aan samenwerking met ketenpartners om de BAW-doelstellingen te behalen. We werken aan het terugdringen van te verwerken afvalwater, hergebruik van grondstoffen, optimalisatie van het beheer en het verwijderen van microverontreiniging, waaronder medicijnresten.

We stellen (in 2017) een nieuw programma Waterketen 2018-2021 op, dat vorm geeft aan de drie hoofdprocessen binnen de afvalwaterketen: het transporteren en het zuiveren van afvalwater en het verwerken van slib. Samenwerking met partners is hierbij een centraal thema. De afspraken uit het Bestuursakkoord Water (BAW) zijn leidend. Zij hebben vorm gekregen binnen vijf bestuurlijke samenwerkingsregio's, en binnen de samenwerking met PWN onder de noemer Puur & Zuiver. De komende jaren staan in het teken van de uitvoering van gezamenlijke plannen en het realiseren van de gewenste besparing (minder-meer-kosten). We voeren de regie (bestuurlijk en ambtelijk voorzitterschap en secretariaat) op de samenwerking met de gemeenten en PWN om de afspraken uit het BAW te realiseren. We verwachten dat er in de planperiode een nieuw BAW wordt afgesloten met strengere doelstellingen.

De specifieke afspraken die we met gemeenten maken over de waterketen leggen we vast in afvalwaterakkoorden. Aan het einde van de planperiode is met alle betrokken gemeenten een dergelijk afvalwaterakkoord afgesloten.

¹⁴ Bioplastics zijn kunststoffen op basis van hernieuwbare grondstoffen. Ze zijn biologisch afbreekbaar.

We werken aan het terugdringen van microverontreinigingen (onder andere medicijnresten en microplastics) in het effluent (zie onderstaande bouwsteen). In samenwerking met HVC, de DRS¹⁵ waterschappen en Waternet voeren we een nieuwe slibstudie uit in West-Nederland. Doel is om in de planperiode te verkennen of (verdere) samenwerking in de slibverwerking voor deze partijen kansrijk is, onder andere door te kijken naar toekomstige slibverwerkingstechnieken en ontwikkelingen. Verder willen we het onderzoek naar een zuiverende kas voortzetten. Het beoogde effect hiervan is een verlaagd energieverbruik, minder slib, beperkte zuiveringsruimte en betere afbraak van medicijn- en hormoonstoffen.

Bouwsteen: Medicijnresten en hormoonstoffen uit het oppervlaktewater

Nationaal en internationaal onderzoek toont aan dat medicijnresten en hormoonstoffen voorkomen in het oppervlaktewater (in ons beheergebied, maar ook op landelijke en Europese schaal). De risico's voor ecologie, volksgezondheid en drinkwaterwinning zijn internationaal onderzocht, maar deze onderzoeken leiden nog niet tot eenduidige conclusies.

We nemen deel aan een landelijk onderzoek (STOWA) naar de verwijdering van medicijnresten uit rioolwater en zetten het onderzoek met PWN naar de mogelijkheid van een schoonwaterfabriek op de rwzi Wervershoof voort. Er wordt gekeken in welke mate zuiveringstechnieken van PWN bruikbaar en toepasbaar zijn voor onze zuivering.

6 Veilige (vaar)wegen

In onze visie op het wegenbeheer is vastgelegd dat dit geen kerntaak van het hoogheemraadschap is. We ontwikkelen in overleg met de gemeenten een strategie om de bij ons in beheer zijnde wegen (1.400 kilometer) aan hen over te dragen. De eerste overdracht staat begin 2018 gepland aan de gemeente Alkmaar. Zolang we nog wegen beheren doen we dit conform het vigerende beleid. We voeren het vaarwegbeheer uit conform de overeenkomst met de provincie. Waar mogelijk combineren we dit met onze eigen activiteiten in het watersysteem.

6.1 Resultaat 1: HHNK is op termijn geen wegbeheerder meer

Exploitatie	Jaar- rekening		Begroting			
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<i>Prestaties (bedragen x € 1 miljoen)</i>						
P27 In 2019 hebben we samen met onze partners een overdrachtsplan gemaakt.	0,6	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
Totaal	0,6	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1

P27: In 2019 hebben we samen met onze partners een overdrachtsplan gemaakt.

In de periode 2016-2019 zetten we in op het gezamenlijk met gemeenten opstellen van een overdrachtsplan. De eerste overdracht staat begin 2018 gepland aan de gemeente Alkmaar.

¹⁵ Delfland, Rijnland, Schieland en Krimpenerwaard, Hollandse Delta en Rivierenland

6.2 Resultaat 2: Onze wegen zijn verkeersveilig, berijdbaar, ingepast in het landschap en dragen bij aan de bereikbaarheid

Exploitatie

	Jaar- rekening		Begroting			
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<i>Prestaties (bedragen x € 1 miljoen)</i>						
P28 Onze wegen zijn in stand gehouden en ingericht conform de doelstellingen uit het Wegenbeleidsplan 2012-2017.	7,4	6,6	6,9	15,2 ¹⁶	15,0	14,6
P29 In 2018 is het percentage 'onvoldoende' op onze klasse I wegen beneden de 8% en op onze klasse II wegen beneden de 20%.	9,1	8,5	8,5	-	-	-
Totaal	16,4	15,0	15,4	15,2	15,0	14,6

Investeringen

	Jaar- rekening		Begroting			
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<i>Prestaties (bedragen x € 1 miljoen)</i>						
P28 Onze wegen zijn in stand gehouden en ingericht conform de doelstellingen uit het wegenbeleidsplan 2012-2017.	1,5	1,5	0,7	0,1	0,1	-
Totaal	1,5	1,5	0,7	0,1	0,1	-

P28: Onze wegen zijn in stand gehouden en ingericht conform de doelstellingen uit het Wegenbeleidsplan 2012-2017.

De doelstellingen uit het vigerende Wegenbeleidsplan hebben we vertaald naar onze kaders en ons instrumentarium. Het maatschappelijk belang staat hierbij voorop. Verkeersveiligheid staat op de eerste plaats en gaat altijd vóór bereikbaarheid, berijdbaarheid en inpassing van de wegen in het landschap.

Vanaf het strooiseizoen 2017-2018 is de gladheidsbestrijding uitbesteed aan Rijkswaterstaat. We evalueren het Wegenbeleidsplan 2012-2017. Zolang we de wegen beheren doen we dit conform het vigerende beleid.

P29: In 2018 is het percentage 'onvoldoende' op onze klasse I wegen beneden de 8% en op onze klasse II wegen beneden de 20%.

Om wegen aan gemeenten te kunnen overdragen richten we ons in de planperiode op het op orde brengen en houden van ons areaal. Dit doen we onder andere door middel van het programma Wegverhardingen. Op basis van economische belangen categoriseren we de wegen en passen we het beheer en onderhoud aan op basis van risicoprofielen. We geven het beheer en onderhoud vorm langs de driehoek kwaliteit, kwetsbaarheid en kosten (assetmanagement), met een onderhoudsstrategie per wegklasse. We rapporteren jaarlijks over de ontwikkeling van het kwaliteitsniveau van de verhardingen.

¹⁶ Deze stijging wordt veroorzaakt door de verschuiving van kosten van P29 naar P28.

6.3 Resultaat 3: We voldoen aan de afspraken met de provincie rond het vaarwegbeheer

Exploitatie	Jaar- rekening		Begroting			
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<i>Prestaties (bedragen x € 1 miljoen)</i>						
P30 We voeren voor de provincie NH een scheepvaartbeheertaak uit.	5,6	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
P31 Onvoorzien Veilige (vaar)wegen	-	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
Totaal	5,6¹⁷	1,2	1,1	1,1	1,1	1,1

P30: We voeren voor de provincie NH een scheepvaartbeheertaak uit.

We voeren het vaarwegbeheer uit conform de overeenkomst met de provincie. Waar mogelijk combineren we dit met onze eigen activiteiten in het watersysteem. In de overeenkomst is ook geregeld dat de provincie bij de uitvoering van haar eigen vaarwegbeheer eveneens enkele watersysteembeheeractiviteiten meeneemt. In de planperiode evalueren we deze overeenkomst om te toetsen of het maatschappelijk belang op deze wijze nog steeds het beste wordt gediend en of de kentallen die voor onderlinge verrekening worden gebruikt, realistisch zijn.

7 Crisisbeheersing

Ons werk is erop gericht om een crisis te voorkomen. We moeten wel voorbereid zijn voor als het toch een keer mis gaat. De buitenwereld vraagt van ons dat wij 24/7 beschikbaar zijn en acteren op incidenten en calamiteiten binnen ons gebied en taken.

De inzet van de crisisbeheersingsorganisatie verschilt per gebeurtenis. Een wateroverlastcrisis vraagt om ander handelen dan een waterveiligheidscrisis. Het uitgangspunt is altijd hetzelfde: een deskundige, snelle en zichtbare crisisbeheersingsorganisatie, herkend en gewaardeerd door onze omgeving en partners.

7.1 Resultaat 1: De organisatie kan crisissituaties adequaat bestrijden

Exploitatie	Jaar- rekening		Begroting			
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<i>Prestaties (bedragen x € 1 miljoen)</i>						
P32 Voor alle maatschappelijke effecten van HHNK hebben we crisisscenario's en draaiboeken uitgewerkt en zijn we geoefend om de crisis te bestrijden.	1,3	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
P33 Bij een crisis werken wij nauw samen met onze crisisbeheersingspartners.	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Totaal	1,4	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1

¹⁷ Hogere afschrijvingslasten in 2016 als gevolg van de opschoning van de immateriele vaste activa.

P32: Voor alle maatschappelijke effecten van HHNK hebben we crisisscenario's en draaiboeken uitgewerkt en zijn we geoefend om de crisis te bestrijden.

Het hoogheemraadschap is verantwoordelijk voor verschillende maatschappelijke effecten. Binnen al deze effecten kan het een keer misgaan. De crisisbeheersingsorganisatie is standaard, de te nemen maatregelen verschillen per gebeurtenis. Daarom maken we scenario's en draaiboeken voor de verschillende effecten. De draaiboeken worden periodiek, veelal jaarlijks, geactualiseerd op basis van evaluaties, organisatieontwikkelingen en voortschrijdende inzichten. De consignatie en wachtdienst zijn op orde en we werken op dezelfde netcentrische wijze als in de veiligheidsregio's. In deze planperiode intensiveren we het systematisch en gestructureerd oefenen van crisissituaties, in samenwerking met onze partners in de veiligheidsregio's. Jaarlijks nemen we deel aan een grote oefening van onze partners. Zo weten we hoe te handelen bij een overstroming, ernstige droogte, hevige neerslag, vervuiling van oppervlaktewater, uitval van zuiveringstechnische werken, een cyberaanval en gevaarlijke situaties op onze (vaar)wegen.

We innoveren op het gebied van het verrijken en verbeteren van onze informatie (3Di, informatieronde). Door onze informatie beter weer te geven kunnen we pro-actiever handelen (betere weersvoorspellingen, benutten systeemkoppelingen).

P33: Bij een crisis werken wij nauw samen met onze crisisbeheersingspartners.

Bij een crisis werken we nauw samen met de crisispartners. We leveren onze waterinformatie snel en op gevraagd niveau aan, bijvoorbeeld met 3Di gemodelleerde overstromingsscenario's. Waar mogelijk zoeken we de samenwerking met crisispartners om samen te trainen en te oefenen. Door kennis uit te wisselen, plannen op elkaar af te stemmen en noodmaterialen en -materieel te delen wordt onze crisisbeheersingsorganisatie robuuster.

Het 'Interregionaal Coördinatieplan Overstroming Wateroverlast & Evacuatie boven het Noordzeekanaal' (2017), dat samen met de veiligheidsregio's, provincie Noord-Holland, RWS en de politie is opgesteld, wordt op regionaal niveau uitgewerkt.

Bouwsteen: Wat is er nodig om de herstelperiode na een overstroming zo kort mogelijk te houden en voor scenarioplanning van watercalamiteiten?

Deze bouwsteen richt zich op verbetering van de samenwerking tussen betrokken partijen, onder meer door het hiervoor genoemde 'coördinatieplan overstromingen'. Verder worden overstromingsscenario's verfijnd met 3Di en wordt een multidisciplinair netwerk/team ingesteld voor de nazorgfase.

7.2 Resultaat 2: Een crisis wordt zoveel mogelijk voorkomen

Exploitatie	Jaar- rekening	Begroting				
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<i>Prestaties (bedragen x € 1 miljoen)</i>						
P34 We adviseren onze stakeholders en burgers over maatregelen die zij zelf kunnen treffen om een crisis te voorkomen.	-	-	-	-	-	-
P35 We zetten in op het vergroten van de zelfredzaamheid van burgers.	-	-	-	-	-	-
Totaal¹⁸	-	-	-	-	-	-

¹⁸ Budget is kleiner dan € 0,5 miljoen en bestaat voornamelijk uit de inzet van medewerkers.

P34: We adviseren onze stakeholders en burgers over maatregelen die zij zelf kunnen treffen om een crisis te voorkomen.

Het voorkomen van een crisis is altijd beter dan achteraf de gevolgen ervan bestrijden. Vanuit de crisisbeheersing adviseren we onze partners en burgers over maatregelen die zij zelf kunnen treffen om een crisis te voorkomen. We leveren informatie aan veiligheidsregio's en nutsbedrijven zodat zij hun eigen strategieën kunnen opstellen en adviseren bij de planontwikkeling van derden.

P35: We zetten in op het vergroten van de zelfredzaamheid van burgers.

Door middel van gerichte communicatie zetten we in op het verbeteren van de zelfredzaamheid van burgers. Zie ook prestatie P40 (paragraaf 8.2).

Bouwsteen: Bewustwording aan de hand van meerlaagse veiligheid

De Veiligheidsregio NHN, PWN, gemeenten en HHNK buigen zich in deze bouwsteen over het vergroten van de bewustwording en zelfredzaamheid van burgers tijdens overstromingen.

8 Bestuur en organisatie

Dit effect beschrijft hoe we op maatschappelijk verantwoorde wijze onze doelen willen bereiken en onze taken willen uitvoeren. De ontwikkeling van een taakgerichte naar een effectgerichte organisatie gaat de komende jaren verder. We streven naar een kostenbewust waterschap met een gezonde financiële positie, nu en in de toekomst. De primaire taakinfilling komt vaker in netwerken en door samenwerking tot stand. Daarom blijven we ons ontwikkelen, van omgevingsbewust naar omgevingsgericht gedrag. We voeren het Klimaat- en energieprogramma uit en maken daarmee een grote stap in de verduurzaming van HHNK.

8.1 Resultaat 1: Een democratisch gekozen bestuur dat op verantwoorde wijze belasting heft, keuzes maakt over het te voeren beleid en daarover rekenschap aflegt

Exploitatie	Jaar-	Begroting						
	rekening		2016	2017	2018	2019	2020	2021
<i>Prestaties (bedragen x € 1 miljoen)</i>								
P36 In deze bestuursperiode voeren we nieuwe vormen van informatievoorziening, besluitvorming en rekenschap afleggen in. De waterschapsverkiezingen in 2019 en het inwerken van het (dan gekozen) bestuur verloopt vlekkeloos en naar tevredenheid. De organisatie is in control en legt daar verantwoording over af.			4,3	4,3 ¹⁹	3,3	4,4	2,9	2,8
P37 We leggen waterschapsbelasting efficiënt en tijdig op en in 2018 stellen we een nieuwe kostentoedeling vast.			7,8	9,3	8,9	8,9	8,9	8,9

¹⁹ Bij de prestatie is in 2016 en 2017 circa € 1,0 miljoen aan uren van het centraal management en ondersteuning opgenomen. Deze zijn in de planperiode verschoven naar prestatie P51 (dekking) overhead.

Exploitatie

	Jaar- rekening	Begroting				
<i>Prestaties (bedragen x € 1 miljoen)</i>	2016	2017	2018	2019	2020	2021
P38 De financiële sturing en verantwoording is gericht op het tot stand brengen van een toekomstbestendig financieel beleid en een betrouwbaar en effectief ingericht financieel beheer.	4,0	6,4	6,6	6,9	6,9	7,2
Totaal	16,1	20,0	18,8	20,2	18,7	18,9
P39 Waterschapsbelastingen	-218,1	-217,2	-217,2	-219,4	-221,6	-224,9

Investerings

	Jaar- rekening	Begroting				
<i>Prestaties (bedragen x € 1 miljoen)</i>	2016	2017	2018	2019	2020	2021
P38 De financiële sturing en verantwoording is gericht op het tot stand brengen van een toekomstbestendig financieel beleid en een betrouwbaar en effectief ingericht financieel beheer.	1,4	0,3	2,0	-	-	-
Totaal	1,4	0,3	2,0	-	-	-

P36: In deze bestuursperiode voeren we nieuwe vormen van informatievoorziening, besluitvorming en rekenschap afleggen in. De waterschapsverkiezingen in 2019 en het inwerken van het (dan gekozen) bestuur verloopt vlekkeloos en naar tevredenheid. De organisatie is in control en legt daar verantwoording over af.

Sturen op effect in plaats van op taak verstevigt de verbinding tussen onze maatschappelijke opdracht en de snel veranderende samenleving voor wie we die opdracht vervullen. Begrijpelijkheid, eenduidigheid en eenvoud van de effect-, resultaat- en prestatieomschrijvingen helpen in het maken van keuzes en dragen bij aan een grotere transparantie. De gehele planning- en control cyclus (P&C) en het financiële systeem worden hierop ingericht, waardoor processen en procedures beter worden gefaciliteerd.

In de huidige bestuursperiode wordt de bestuurlijke informatievoorziening naar een hoger niveau getild. iBabs werkt feilloos. We stemmen periodieke rapportages, zoals programmarapportages, beter op elkaar af. We faciliteren het bestuur in zijn besluitvorming met innovatieve instrumenten. We onderzoeken of dit de besluitvorming verbetert en experimenteren daartoe met pilots. We organiseren de verkiezingen in 2019 adequaat. Aangezien we deze kosten in de exploitatie verantwoorden, verklaart dit de stijging in de kosten van deze prestatie.

P37: We leggen waterschapsbelasting efficiënt en tijdig op en in 2018 stellen we een nieuwe kostentoedeling vast.

We streven ernaar om onze perceptiekosten, de kosten die we maken om de belastingen op te leggen en te innen, onder het landelijke gemiddelde te houden. We streven naar 99,5% correctheid en tijdigheid van de opgelegde belastingaanslagen. Verder wordt in de planperiode de nieuwe kostentoedelingsverordening opgesteld en vastgesteld.

P38: De financiële sturing en verantwoording is gericht op het tot stand brengen van een toekomstbestendig financieel beleid en een betrouwbaar en effectief ingericht financieel beheer.

Ons financiële beleid waarborgt continuïteit. Om verantwoording af te kunnen leggen over het gevoerde (financiële) beleid zorgen we ervoor dat de financiële boekhouding juist, tijdig, volledig en rechtmatig is. Ieder jaar ontvangen we hiervoor een goedkeurende controleverklaring. De verwachting is dat het huidige boekhoudsysteem in 2020 niet meer door de leverancier wordt ondersteund. Aangezien we risico's zo veel mogelijk willen beperken, starten we vroegtijdig met de voorbereiding van de vervanging van het huidige systeem.

8.2 Resultaat 2: Een organisatie die omgevingsgericht handelt en rekening houdt met maatschappelijke belangen

Exploitatie	Jaar- rekening		Begroting			
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<i>Prestaties (bedragen x € 1 miljoen)</i>						
P40 We krijgen in 2020 een reputatiecijfer 7,5 van de bewoners van ons gebied. Het waterbewustzijn van de inwoners is in 2020 met 20% gestegen ten opzichte van 2015.	2,0	2,5	2,5	2,5	2,3	2,3
P41 We maken verbinding met de belangen van onze omgeving met als resultaat een doelgericht meerjarenplan in 2020.	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
P42 We stimuleren innovatie en duurzaamheid en voeren het klimaat- en energieprogramma uit. Hiermee bereiken we dat we in 2020 minimaal 40% energieneutraal zijn en zijn we 100% CO ₂ - en energieneutraal in 2025.	0,5	0,4	0,8	0,8	0,8	0,8
P43 In 2020 vervullen minimaal 25 objecten uit ons cultuurhistorisch erfgoed een herkenbare rol als communicatiemiddel over verleden, heden en toekomst van het waterbeheer in ons gebied.	0,3	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
P44 Wij creëren maximaal ruimte voor maatschappelijke initiatieven, door de wet- en regelgeving toepasbaar, bruikbaar en uitlegbaar te maken naar onze omgeving. Dit komt tot uiting doordat we in 2020 werken volgens de principes van de Omgevingswet.	6,9	6,5	6,5	6,5	6,3	6,3
Totaal	10,5	11,0	11,3	11,3	11,0	11,0

P40: We krijgen in 2020 een reputatiecijfer 7,5 van de bewoners van ons gebied. Het waterbewustzijn van de inwoners is in 2020 met 20% gestegen ten opzichte van 2015.

Onze externe communicatiekoers is gericht op het vergroten van het waterbewustzijn, het verbeteren van ons imago en het vergroten van onze naams- en taakbekendheid. Onze campagnes komen voort uit onze effecten en worden ingericht langs de vaste onderdelen: wat is er aan de

hand, wat doen wij en wat kunt u zelf doen? Daarnaast richten we ons op projecten dicht bij de burger. Inspelend op de actualiteit zetten we in op kansrijke mogelijkheden om in contact te komen. Begin 2017 concludeerde de Rekenkamercommissie dat HHNK op het gebied van communicatie een goede weg is ingeslagen zowel beleidsmatig als in de praktijk. Komende periode spannen we ons in om de effectiviteit nog meer te vergroten.

We geven gastlessen op scholen en breiden onze inspanningen op het gebied van educatie uit naar middelbaar en hoger onderwijs en toekomstige docenten.

We verhogen het waterbewustzijn voorts door intensiveringen in ons eigen informatiecentrum Zand tegen Zee, in onze samenwerking met andere musea/bezoekerscentra en in kleinere, lokale initiatieven.

P41: We maken verbinding met de belangen van onze omgeving met als resultaat een doelgericht meerjarenplan in 2020.

We hebben de ambitie om een toonaangevende overheidsorganisatie te zijn. Voorwaarde voor het eigentijds invullen van onze maatschappelijke verantwoordelijkheid is dat we blijven investeren in onze omgeving en die omgeving centraal stellen in ons denken en ons handelen.

We ontwikkelen ons naar een inventieve organisatie, die in dialoog met de omgeving tot oplossingen komt. Dat zien we ook terug bij de participatieve wijze waarop we projecten realiseren in ons beheergebied: mét onze inwoners en niet alleen maar voor die inwoners. Dus steeds vaker zullen gebiedsprocessen, bewonersavonden en ontwerpateliers onderdeel zijn van ons werk. Voor de uitvoering van onze projecten zoeken we naar de beste werkwijzen. Het geldt ook voor de wijze waarop we invulling geven aan onze beheertaken: duurzaam, innovatief, efficiënt en verbonden met onze omgeving.

We acteren op relevante ontwikkelingen in onze omgeving en oefenen daar invloed op uit. Dit doen we door relevante trends in de buitenwereld te volgen, voor onze taakuitvoering te duiden met de SEPTED²⁰-methode en vervolgens een plek te geven in onze visie en plannen.

Door verder implementeren van issuemanagement brengen we vooraf kansen en bedreigingen voor ons imago in beeld met als doel onze reputatie te verbeteren. Regelmatig onderzoeken we wat onze omgeving van ons vindt en hoe we daar op kunnen inspelen.

We vertalen de visie op dienstverlening naar maatregelen en acties voor de komende jaren. Burgers, bedrijven en organisaties die met ons werk te maken krijgen, willen we voorzien van de best mogelijke producten en diensten, ook op digitaal gebied. Dat betekent een aanpassing van de organisatie, ook op die voortschrijdende digitalisering.

Onze maatschappelijke verantwoordelijkheid houdt overigens niet op bij de grens. Conform ons MVO-beleid dragen we met onze kennis en expertise bij aan een aantal buitenlandse projecten onder de vlag van de Topsector Water.

P42: We stimuleren innovatie en duurzaamheid en voeren het klimaat- en energieprogramma uit. Hiermee bereiken we dat we in 2020 minimaal 40% energieneutraal zijn en zijn we 100% CO₂- en energieneutraal in 2025.

Omgevingsgericht werken betekent ook dat wij continu op zoek zijn naar maatschappelijke meerwaarde door schoner en goedkoper waterbeheer. Het ID-team zorgt voor het aanjagen van nieuwe ideeën en initiatieven binnen onze organisatie en helpt bij het wegnemen van eventuele belemmeringen. Via het innovatieloket benaderen we marktpartijen om nieuwe ideeën en concepten

²⁰ SEPTED-dimensies: Sociaal-cultureel, Economisch, Politiek, Technologisch, Ecologisch en Demografisch

in te dienen. Door 'Duurzaam GWW' (samenwerking van partijen in spoor-, grond-, weg- en waterbouw) worden duurzaamheidsaspecten meegewogen bij de hele levenscyclus van een asset. Met het nieuwe Waterinnovatiefonds (2017) wil HHNK waterinnovaties door bedrijven financieel ondersteunen bij de ontwikkeling van de marktvaart (TRL5²¹).

Eind 2016 is een nieuw Energie-efficiencyplan (EEP) vastgesteld. Hiermee geven we invulling aan de MJA3²² afspraken met het Rijk om in 2020 een energie-efficiency van 30% te halen ten opzichte van 2005. Het EEP bestaat uit maatregelen die in deze planperiode worden genomen. Vanaf 2017 hebben we een Klimaat- en energieprogramma met een bestuurlijk vastgestelde ambitie om invulling te geven aan de doelen uit het Klimaatakkoord en het SER-energieakkoord. HHNK heeft de volgende doelstellingen bepaald:

- HHNK is in 2025 CO₂-neutraal, exclusief uitstoot veroorzaakt door veenweiden en baggerspecie.
- HHNK wekt in 2020 minimaal 40% van zijn energieverbruik duurzaam op. Daarnaast zijn we 100% energieneutraal in 2025.

Deze doelstellingen zijn in lijn met het SER Energieakkoord, het klimaatakkoord Rijk-Unie van Waterschappen en de Greendeal Energie Waterschappen. In de planperiode voeren we maatregelen uit het programma uit.

De uitstoot van lachgas en methaan van rwzi's wordt voor 2025 geminimaliseerd.

Voor 2020 is uitgedacht hoe we ons slib gaan verwerken zonder inzet van aardgas (mogelijk zonder SDI). Realisatie volgt zo snel mogelijk. Minimaal één boezemgemaal en een rioolsysteem worden aangepast om thermische energie mee terug te winnen voor 2025. We realiseren zonnepanelen op onze rwzi's. We verkennen onze inzet op windenergie na 2020.

Ambitieniveau C uit het klimaat- en energieprogramma is opgenomen waarbij het investeringsvolume vanaf 2021 gelijk is gehouden aan ambitieniveau B, aangezien rond deze tijd gekeken wordt wat de gewenste hoogte van de toekomstige investeringen is. Dit betekent dat een investeringsvolume van € 24 miljoen in 2018-2021 is opgenomen onder het effect schoon water (zonnepanelen op zuiveringen) en € 6 miljoen voor 2021 is terug te vinden onder het effect Wateroverlast beperken (alvast een reservering voor inzet op windenergie, bijvoorbeeld door te participeren in een park van derden).

P43: In 2020 vervullen minimaal 25 objecten uit ons cultuurhistorisch erfgoed een herkenbare rol als communicatiemiddel over verleden, heden en toekomst van het waterbeheer in ons gebied.

De wijze waarop we met het cultuurhistorische erfgoed omgaan biedt ons de mogelijkheid om ons te tonen als een maatschappelijk betrokken en verantwoordelijke overheid. We zetten onze (historische) objecten in als effectief communicatiemiddel. In 2017 is een visie op cultuurhistorie gereed en starten we met de vertaling. Op grond van de uitkomsten van de visie maken we keuzes in de wijze waarop we het cultuurhistorisch erfgoed beheren, behouden en inzetten om het waterbewustzijn van onze inwoners te vergroten. De vertaling van de visie richt zich in eerste instantie op het ontwikkelen van evenementen en activiteiten, waarbij de burgers door middel van het cultuurhistorisch erfgoed het verhaal van het verleden, heden en de toekomst van het waterbeheer te horen krijgen. Cultuurhistorie is vooral iets dat mensen beleven en ervaren.

²¹ Technology readiness level 5: innovaties die technisch toepasbaar zijn, de testfase voorbij, waarbij de uitdaging nog ligt in het vinden van een marktvaart.

²² Meerjarenafpraak energie-efficiency

Op basis van een inventarisatie maken we meerjarige onderhoudsplannen. Voor de cultuurhistorische objecten wordt, in samenwerking met het interne subsidiecoördinatieteam, gezocht naar mogelijkheden om subsidies voor de op handen zijnde renovaties binnen te halen.

P44: Wij creëren maximaal ruimte voor maatschappelijke initiatieven, door de wet- en regelgeving toepasbaar, bruikbaar en uitlegbaar te maken naar onze omgeving. Dit komt tot uiting doordat we in 2020 werken volgens de principes van de Omgevingswet.

De regels voor behoorlijk bestuur, zoals tijdig beschikken en reageren op verzoeken en meldingen, zijn uitgangspunt bij ons handelen. Bij het uitvoeren van onze maatschappelijke opdracht hebben we vooral oog voor het effect in plaats van het toepassen van normen.

In 2019 treedt de Omgevingswet in werking. Deze wet zorgt voor minder regels, meer bestuurlijke afwegingsruimte en snellere procedures. In het kader van de implementatie van deze wet herzien we in 2019 de Keur (in de Omgevingswet genaamd de Waterschapsverordening). Daarbij zijn de uitgangspunten uit de Deltavisie en de visie op MVO het vertrekpunt, dus van 'nee, tenzij' naar 'ja, mits'. Tot 2019 werken we al zoveel mogelijk in deze lijn, waarbij we steeds meer overgaan op risico- en effectgerichte vergunningverlening en handhaving om de waterstaatkundige belangen zeker te stellen.

Het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO, voorheen de Laan van de Leefomgeving) is de infrastructuur waarin alle (gevalideerde) leefomgevingsinformatie op eenduidige wijze wordt ontsloten. Het DSO regelt de gegevensvoorziening voor de Omgevingswet. Onderdeel van het DSO zijn verschillende thematische Informatiehuizen, waaronder het Informatiehuis Water. Tussen nu en 2024 ontwikkelt DSO stapsgewijs. We werken actief mee aan de ontwikkeling van het DSO.

8.3 Resultaat 3: Een vooruitstrevende organisatie die efficiënt, effectief en rechtmatig functioneert

Exploitatie	Jaar-rekening		Begroting			
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<i>Prestaties (bedragen x € 1 miljoen)</i>						
P45 We streven naar een door IT optimaal ondersteunde organisatie die wendbaar en flexibel is door in de primaire processen ICT toe te voegen. De plannen hiervoor staan in ons Informatie-beleidsplan (IBP). De doelen van het IBP 2014-2017 zijn in 2018 behaald. We stellen een nieuw IBP 2018-2021 op.	11,6	14,0	14,8	15,0	15,4	15,9
P46 Wij vertalen de inkoop- en aanbestedingsregels zodanig dat in 2020 de eigen organisatie én de markt zo optimaal mogelijk worden gefaciliteerd door de marktvisie.	0,7	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7
P47 De organisatie is maatschappelijk verantwoord gehuisvest en facilitair ondersteund. In 2020 rijdt 40% van ons autopark op niet-fossiele energie.	9,8	8,4	8,7	8,7	8,8	8,9

Exploitatie	Jaar- rekening		Begroting			
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<i>Prestaties (bedragen x € 1 miljoen)</i>						
P48 De organisatie wordt ondersteund in het verkrijgen en houden van tevreden medewerkers op de juiste plek in de organisatie. Wij scoren in 2018 met het medewerkeronderzoek op het onderdeel 'beste werkgever' een 7,5 en op het onderdeel 'werkplezier' een 7,8. In 2018 is de formatie afgebouwd tot 790 fte.	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8
Subtotaal	25,8	26,9	28,0	28,3	28,8	29,3
P49 Personeelslasten (eigen personeel)	57,3	58,6	59,8	60,1	60,0	60,3
P50 Personeelslasten (inhuur)	9,8	7,2	7,6	7,5	6,8	6,2
P51 (dekking) overhead ²³	-99,3	-102,2	-101,8	-101,7	-98,7	-97,0
P52 Algemene reserve ²⁴	2,5	7,9	-	-	-	-
P54 Onvoorzien Bestuur en organisatie	-	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
Totaal	-3,9	-1,3	-6,3	-5,6	-3,0	-1,0
P53 Bestemmingsreserves	-1,5	-7,5	1,7	4,5	4,6	6,4

Investerings	Jaar- rekening		Begroting			
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<i>Prestaties (bedragen x € 1 miljoen)</i>						
P45 We streven naar een door IT optimaal ondersteunde organisatie die wendbaar en flexibel is door in de primaire processen ICT toe te voegen. De plannen hiervoor staan in ons informatie-beleidsplan (IBP). De doelen van het IBP 2014-2017 zijn in 2018 behaald. We stellen een nieuw IBP 2018-2021 op.	1,0	1,1	2,0	2,0	2,0	2,0
P47 De organisatie is maatschappelijk verantwoord gehuisvest en facilitair ondersteund. In 2020 rijdt 40% van ons autopark op niet-fossiele energie.	-	2,2	1,3	1,3	1,3	1,3
Totaal	1,0	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3

P45: We streven naar een door IT optimaal ondersteunde organisatie die wendbaar en flexibel is door in de primaire processen ICT toe te voegen. De plannen hiervoor staan in ons Informatie-beleidsplan (IBP). De doelen van het IBP 2014-2017 zijn in 2018 behaald. We stellen een nieuw IBP 2018-2021 op.

²³ Onder "(dekking) overhead" zijn de uren opgenomen die niet direct te relateren zijn aan een prestatie (bijvoorbeeld verlof, ziekte, organisatiebijeenkomsten, studie) en de dekking die ontstaat door het toerekenen van directe uren aan prestaties.

²⁴ In de planperiode wordt geen dotatie gedaan aan de algemene reserve, want het weerstandsvermogen is 'Ruim voldoende'.

Flexibelere vormen van participatie, dienstverlening en omgevingsgerichtheid vragen een andere kijk op ICT en extra inspanningen. Het nieuwe Informatiebeleidsplan 2018-2021 wordt opgesteld. Een belangrijk onderdeel is de uitvoering van de Omgevingswet (zie hoofdstuk II), dat grote inspanningen zal vergen op ICT-gebied. Daarnaast is het op orde houden van de Informatieveiligheid een onderwerp dat nodige aandacht en investeringen zal vergen. Ons succesvolle Digitale Loket waarmee burgers en bedrijven goed worden geholpen, zal verder worden uitgebouwd opdat zij hun zaken met HHNK volledig digitaal kunnen afhandelen.

Vanaf 2018 beschikken we over extra capaciteit, mede door herstelde langdurig zieke medewerkers en door succesvolle werving op cruciale functies.

P46: Wij vertalen de inkoop- en aanbestedingsregels zodanig dat in 2020 de eigen organisatie én de markt zo optimaal mogelijk worden gefaciliteerd door de marktvisie.

We vertalen de inkoop- en aanbestedingsregels zodanig dat de eigen organisatie én de markt optimaal worden gefaciliteerd. We hanteren hiervoor onze in 2017 vastgestelde Marktvisie.

We verkennen actief de mogelijkheden van diverse innovatieve contracten en samenwerkingsvormen. Daarbij worden de ervaringen die zijn opgedaan bij het HWBP, bijvoorbeeld de Alliantie Markermeerdijken, ingezet. We gaan contractmanagement verder professionaliseren.

P47: De organisatie is maatschappelijk verantwoord gehuisvest en facilitair ondersteund. In 2020 rijdt 40% van ons autopark op niet-fossiele energie.

Het beheer van ons vastgoed is gecentraliseerd. Uitgangspunt is daarbij altijd dat de organisatie optimaal gehuisvest en facilitair ondersteund is. In de planperiode zullen het kantoorpand aan de Willemsweg in Hoorn en de werf in Petten worden afgestoten.

Op basis van een inventarisatie maken we voor de werven meerjarige onderhoudsplannen. Hiermee kunnen de uitgaven voor onderhoud beter worden afgewogen en beargumenteerd. Waar mogelijk wordt bij de aanschaf en het onderhoud van materieel en gebouwen gekeken naar mogelijkheden voor vergroening en duurzaamheid.

P48: De organisatie wordt ondersteund in het verkrijgen en houden van tevreden medewerkers op de juiste plek in de organisatie. Wij scoren in 2018 met het medewerkeronderzoek op het onderdeel 'beste werkgever' een 7,5 en op het onderdeel 'werkplezier' een 7,8. In 2018 is de formatie afgebouwd tot 790 fte.

Wij sturen op een afbouw van de formatie tot 790 fte eind 2018, hoewel we merken dat deze doelstelling onder druk staat. Dit komt enerzijds door het eerdere besluit om extra capaciteitsgroei toe te staan als gevolg van de Participatiewet, daarnaast is bij de Begroting 2017 besloten tot het aanstellen van extra capaciteit in omgevingsmanagement en in informatievoorziening. De oorspronkelijke doelstelling lijkt hiermee door de tijd ingehaald. Daarnaast blijven we investeren in onze medewerkers. Medewerkers krijgen kansen en ruimte voor ontwikkeling. In het tweejaarlijkse medewerkeronderzoek willen we in 2018 op het onderdeel 'goede werkgever' minimaal een 7,5 scoren en op het onderdeel 'werkplezier' een 7,8.

Als grote werkgever nemen we maatregelen om mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt aan het werk te helpen. We voldoen daarmee aan de ambities uit de Participatiewet. Daarnaast zetten we actief in op het maximaliseren en optimaliseren van de inzet van stagiair(e)s en trainees bij HHNK. Op die manier krijgen zoveel mogelijk jonge mensen de gelegenheid om kennis te maken met het werk van ons waterschap.

Pagina
45

Datum
16 mei 2017

Registratienummer
17.12122

P49 Personeelslasten (eigen personeel)

De verklaring voor de stijging van de personeelslasten in 2017 en 2018 is onder meer een stijging van de pensioenpremies en een (tijdelijke) uitbreiding voor omgevingsmanagement en informatievoorziening.

P50 Personeelslasten (inhuur)

De begrote kosten voor inhuur blijven gedurende 2017 t/m 2019 ongeveer gelijk en nemen daarna af wegens de afbouw van het HWBP programma.